

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
HÍRDETÉSEK:
 -hastékos postán sor egyenként 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér
 Nyitási díj 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 557.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, december 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A távozó főispán.
- A méltóságos ház.
- Az árvaház kérdéséhez.
- A mérges szerelmés.
- Afférek Polónyi miatt.
- Tisztujtás Temes megyében.
- Egy férfi, egy nő és egy revolver.
- Feljelentés Opre Péter ellen.
- A trónörökös Mezőhegyesen.
- Nem lesznek új tisztviselők.
- Békésmegye új főispánja.
- Elmegy a primadonna.
- Tárca: Ha. Irta: Lia.

A távozó főispán.

Arad, december 28.

Ami eddig csak hirtelt, a mit több-kevesebb valószínűség- és szavahihetőség-gel beszéltek itt és amott, az most már bevezített tényképen lép ki előttünk a kombinációk ködéből: Arad megye főispánja megválni készül eddig elfoglalt állásától, s utódjára bizza e kritikus megye rendbehozása és rendbentartása iránt maga elé tűzött feladatainak folytatását és befejezését. Mert voltak tagadhatatlanul eszméi állásának elfoglalása körül s hivatalos működésében mindvégig kiértelt a komoly céltudatosság. Ennek a beismerésévei tartozunk annyival is inkább, mert — mi tagadás benne — mikor a koalíciós világ beálltával állására vállalkozott, velünk együtt annyian mások is a főúri dilettanstanst láttak benne, kit egy győztes pártcsoport emelt paizsára, s kit a főispáni méltóságban az újságnak s az ideig-óráig tartó munkának muló ingere csábított. Nem így történt; *Károlyi* Gyula gróf hivataloskodásának aránylag rövid ideje alatt buzgón igyekezett — és pedig

nem siker nélkül — első sorban a községi adminisztráció mezején gyomlálni. Ismeretes és emlékezetes az ezen a téren mindjárt kezdetben megindított erélyes akciója, s habár sok részben a számvevőség és szolgabírótság hatáskörébe is betört, hasznos munkát végzett mégis nem csak azzal, hogy utóbbiaknak a szigorú ellenőrzésben követendő példát mutatott, hanem az üdvös megfélemlítés által is, mely a községi vagyon kezelése körül bizonyára több lelkiismeretességet vagy legalább óvatosságot eredményezett. Igen helyesen ítelt, midőn a kis érdekek ápolása és védelmében kereste az egész megyei adminisztráció kiindulását, alapját.

Azonban igazságtalanok volnának a bucsuzó főispán működésének elbírálásában, hogy ha kifejtett akciójának hatását erre a körre akarnók szorítani. Nagyuri egyénisége ugyan stilszerűen nyilatkozott meg abban az előkelő nemtörődömségben, melylyel a nagyközönség tapsai és a sajtó elismerése iránt viseltetett, mindazonáltal valóban nagy és hamarjában kellőleg alig értékelhető érdemei vannak — különösen Aradváros függőben levő ügyeinek előbbre vitelében. Nem egy olyan — ugynevezett — vivmány, mely a nyilvánosság előtt más nevéhez fűződik, köszönheti sikerét épen az ő előzetes, színtal mögötti közbenjárásának; mert ő épen nem fukarkodott összeköttetéseit és befolyását Aradváros érdekéért latba vetni; s alig tévedünk ha állítjuk, hogy az a fordulat, mely a kormánynak Arad iránti viselkedésében csaknem meglepetésszerűen beállott, s mely végét vetette annak a felfogásnak, hogy e város a kormány mostoha gyermeke, ha nem is tisztán *Károlyi* Gyula gróf érdeme, mégis több kevesebb okkal,

de tényleg az ő főispánságának idejével esik össze, és vajha az ő távozásával meg nem szünnék.

Különös érdeméül kell betudnunk a távozó főispánnak, hogy bár egy győztes párt csapásain át jutott — mint annak egyik vezére — a főispáni székre, pártpolitikát a szó szorosabb értelmében nem üzött sem a megyénél, sem pedig a városnál; ezt szívesen elismerjük mi, kik nem tartozunk politika hiveinek táborába, s elismerjük most, midőn az ő távoztával nem érhet a haszonra számító hízélgés vádja. Távol állott mindig egyik vagy másik pártféllel illetéktelen törekvéseinek támogatásától, s jöllehet ez nem annyira érdem, mint inkább a finomultabb politikai morál követelménye, mégis hányan mondhatják el ezt magukról a főispáni s egyéb befolyásos állások birlalói közül? Ellenben nem zárkózott el azoktól, kik jogosult ügyeikkel reá voltak utalva, s ha nem kereste sem a népszerűséget sem a népet, mindenki megtalálhatta az ajtajához vezető utat.

Kár, hogy e szépen indult karrierpolitikai része — legalább egy időre — félbe szakadt, jöllehet a szereplőjében megvolnának mindazon kellékek, melyek őt egy nagyobb hatáskör betöltésére is minősítenék. Különösen Arad megyének van igen erős oka távozására felett sajnálkozni, mert működésének java része csak ezután következett volna, miután hivatalába magát már jóformán beleélte, s miután nyilvánvaló, hogy e megyének ideig-óráig tartó mostani látszólagos békéje nagyon is ingatag alapon áll, s a közel jövőben bizonynyal beállandó válságos viszonyok olyan embert követelnek a megye élére, kinek ambíciója és képessége is

A hétről.

B. U. É. K.

Mindenki számol, számít . . .
 Ugyan mire?
 Jogos reménnyel, —
 A medve bőrére.

Roggelről estig s megfordítva
 Számokkal álmodik a dőre:
 A B. u. é. k.
 A medve bőre.

Hej, most e négy betűnek
 Mindenki a bolondja'
 És minden nyomda
 A gratulációkat ontja.

És minden gratulációnak
 Jó borsos ám az ára:
 Vagyont s erős idegeket
 Gyűjtünk ujév napjára!

A házmaster az első,
 Ha nem is kéretik,
 S egy öngyár otta versben
 Így kolletlenkedik:

„Fabatkát se ér az élet:
 Felejtse el a mult évet.
 Kutya bőre, macska szőre:
 Isten éltesse jövőre!”

Aztán a markát tartja,
 S nyugodt lehetsz:
 Két pengőt kell leszurnod,
 S ennyit megér e hecc.

Utána jön a többi, —
 S ez így helyes —
 A postás, kéményseprő,
 A suszter, a tejés.

A mosóné, a hordár,
 Egynéhány szerelő,
 A verklis és a händlé
 S a takarítónő.

A pék, a szeméthordó,
 A szabó, fűszeres,
 A koldus, u. caseprő,
 Meg a flakkeres.

És boldog új esztendő!
 Kivárgat mindegyik,
 S közben a telt erszényed
 Lassan üresedik.

S ki az, ki végsőnek maradt,
 A harmincból, ki ő?
 A pont harmincadik:
 A vén halottvivő.

És markát feléd nyújtja
 A részeges bolond
 És ő is, öngyártotta versben
 Ily felköszöntőt mond:

„Töltsé vígan az újévet;
 Adjon Isten egészséget,
 Vagyonbéli tehetséget,
 S ha már muszáj: onyhe véget!”

Ferke.

volna a zivataros idő közepette helyt állani.

Nem mondjuk, hogy bárki is pótolhatatlan, de ha sorra vesszük azok nevét, kiket a különféle kombinációk utódai gyanánt jelölnek, alig tudnánk az itteni viszonyokhoz képest megfelelőbbet találni. Mert ezek a viszonyok — különösen a megyéé kelleténél is zavarosabbak. Nem csak a nemzetiségi ellentétek teszik azzá, hanem az a képtelen politikai helyzet is, mely a megye túlnyomó többségének pártállását szembe helyezi az uralkodó politikai párttal. Ehhez járul, erősülő demokratikus társadalmi irányzattal, hogy különösen Aradmegye és város hagyományai még most is a nagybirtok vagy születési rang képviselőjét jelölik a megye élére. Igaz ugyan, hogy ezen átmeneti helyzet az általános választások behozásával, mely a sötétbe való ugrást jelent, teljesen átalakul s remélhetőleg a változott idők megteremtik a maguk embereit, de odáig is kívánatos lett volna a társadalmi irányzatok békéje érdekében, ha a főispán eddigi állásában megmarad, a mint hogy veszteségnek tartjuk közügyeinkre nézve általában, ha egy oly határozott politikai egyéniség, mint Károlyi Gyula gróf, a politikai szereplés teréről visszavonul.

Az árvaház kérdéséhez.

Irta: Poagay Lajos. dr.

A minap a „Fehérkereszt egyesület“ s az országos gyermekmenhely gyűlése alkalmával elhangzott megjegyzések után azt hittük, hogy a városi árvaház fentartása vagy mostani szervezetében megszüntetése kérdése lekerül a napirendről s a heróstratesi dicsőségre ez érdemben senkinek sem pályázik.

Csalódtunk, a szeretet szent ünnepének első napján megbolygatta ezen kérdést Kilenyi János ur, s kiindulási pontjául véve városunk 1908. évi költségvetését, kenetteljes szavakban értékeli az árvaház jelentőségét s fentartásának szükségességét s végül oda konkludál, hogy igenis legyenek árvaházak, de a jelenlegi árvaház rovasára emeltessék valahol a város külső részeiben egy 5-6 szobából s mellékhelyiségekkel álló új árvaház, a mostaninak épületéből pedig legyen egy második polgári iskola, vagy helyezzék oda a Weitzer-utcai leány és Kossuth-utcai fiú népiskola.

Azt mondja Kilenyi János ur, hogy az intézet az egyént önmagáért neveli, a család pe-

dig az életnek neveli; a családban uralkodó szellem, érzés, gondolkozásmód elragad az idegen gyermekre. Kifogásolja, hogy az intézetben a beteg az egészségesek köréből eltávolítottatik, pláne kórházba vitetik s csakhamar elfeledkeznek róla; e lenben a családi életben együtt érez mindenki a szenvedővel s a közös részvét szorosabbá teszi a családi összeköttetést, a családtagok vetélkednek a beteg vigasztalásában, ápolásában.

Mennyi szép, ám rosszul alkalmazott szólam. Ezek az érvek nem kecsegtetők, hanem ellenkezőleg elidegenítők, az árvák családbeli elhelyezésére nézve.

Az állam a rengeteg számú elhagyott gyermekeknek nem emelhet elég intézeteket s midőn kihelyezi azokat a családokhoz, csak magán könnyít s a lehető jó elérésére igyekszik.

Hogy a családban uralgó szellem, érzés, gondolkozásmód átragad az idegen gyermekre, s ez mindig nevelési előny volna, nyilvánvalólag téveszmét képez. Lehet-e általánosítani ezt, hogy az árva oly helyre kerül hol nemes érzések uralkodnak s példaadó helyes befolyás érvényesül. Ellenkezőleg, kivételes az s nem is lehet másképpen, midőn az árvát legtöbbször csekélyke díjra kilátással, csupán önhasznukat hajhászó embereknél lehet elhelyezni. Az ilyen családoknál magasatos eszméket ritkán találnak. Ellenkezőleg, kihasználni igyekeznek a viszonyokat, azt a befogadott árvát csak hasznosító objektumnak tekintik s ha arra valónak látják, szolgálatukra kényszerítik. Eleven példa erre a legújabbban kelt belügyminiszteri rendelet, mely meghagyja a gyermekmenhelyek igazgatóinak, miszerint azon irányban örködjének, nehogy a kihelyezettek illetéktelen módon kihasználtsanak.

Minden felfogással ellenkezik azon nézet, hogy a betegnek az egészségesek köréből kihelyezése vagy kórházba küldése az intézeti nevelés hátrányát képezi. Nem gondolhatom, hogy ezen állítás fonákságát a cikkíró be nem látná, mert a saját családjában sem tartotta a beteget ugyanott, ahol a többieket, sőt ha ragályos betegség ütötte fel fejét a családjában, ugyan-csak igyekezett azt — kötelességszerűleg — elkülöníteni.

Most jövök Kilenyi János ur tulajdonképeni tételére, értem a pénzügyi szempontot. Megjegyzem, hogy amidőn valaki ex cathedra — értem a számvevői székből — beszél, csupa szinigazat kell hirdetnie. Erről a cikkíró sajnálatosan megelégedett. Először nem 70 gyermek került a múlt évben 319 1 koronába, hanem 82 mert míg 11 gyermek kibocsájtott, 12 újabbban felvétellett s ugy az előbbieket, mint az utóbbiak ruházattal stb. ellátandók voltak. Tehát egy árva tartása és ellátása 394 kor. 34 fillér. Azután az árvaház építési költségei, illetőleg azok 5% kamata sem tétetik az árvák ellátási rovasára. Ez kétszeresen áll itt,

ahol az épület s ennek felszerelése nem is a várost terhelte, hanem az évek során gyűjtött jótékony adományokból létesült.

Ezekre vonatkozva ellene kell mondanom azon törekvésnek, hogy az árvaháznak rovasára más humánus intézmények terveztesse. Ha szükséges egy új polgári iskola, ha áthelyezendő a Weitzer-utcai leány, vagy a Kossuth-utcai fiúiskola, tessék azokról gondoskodni; de egy meglévő hasznos, humánus intézetet feladni, eltörölni nem szabad.

Ez az intézet humánus missziót teljesít s 10 évi fennállása óta 179 árvának adott menhelyet, 99 árvát nevelt fel s adott át a társadalomnak. 1906. év végén 70 volt ápolásban. Alig 5 nem felelt meg a hozzájuk fűzött várakozásnak s ez az intézetet az illetők előélete miatt nem is terheli. Az intézet fennállása óta, tehát 10 év alatt, 10 haláleset jött elő.

Vandalizmus volna már csak gondolata is a megszüntetésének, hanyatlás a város közéletében; s azért azon felkiáltást hangoztatom: „Utile per unibile non debet vitari.“ — magyaráz: a hasznost nem kell elrontani a haszontalannal.

A méltóságos ház.

A főrendek és a kvóta.

— Az Aradi Közlöny Társaság értesítése —

Budapest, december 28.

A politika karácsonyi szünetét ma a főrendiház ülése zavarta meg. A kvótát kell még a főrendeknek is megszavazniok, hogy az új milliókat szállithassa a kormány. Nevezetes dolgokra alig várhatni, legfőleg Prónay Dezső gróf beszéde elé néznek érdeklődéssel, mert hallomás szerint éles támadásra készül a kormány ellen.

Az ülést tíz órakor nyitotta meg Desseffy Aurél gróf elnök, aki elparentálta Nádasdy Ferenc grótot. A főrendek elhunyt felett jegyzőkönyvben örökítették meg részvétüket. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter helyett Sztéryny József államtitkár jött el az ülésre.

Laszkáry Gyula volt az első felszólaló. Nem fogadta el a kvótajavaslatot. Ausztria az utolsó időben sokkal többet haladt gazdasági téren, mintsem tőlünk joggal újabb áldozatokat követelhetne. A javaslatot vissza kell küldeni a képviselőházhoz. A király ösmeri a két állam vagyoni helyzetét s így ha rákerül a döntés, az csak igazságos lehet. Az adóreform betervezését a kvóta felemelésére vezeti vissza. Az ország több terhet nem bír el.

Prónay Dezső báró: A közgazdasági bizottság szerint a kvóta emelésére nincsen ok

Ila.

Irta: L. I. a.

Megnézte az óráját. Fél nyolcra járt az idő. A nagy köruton most vette kezdetét a fővárosi esti élet. Színházba siető párok haladtak el mellette. Most különösen megfigyelte a párokat. Belefásult a tekintete, elkábult a feje a nézéstől.

Ujból kivette az óráját és tétovázva megállt. Mit tegyen most? Hova menjen? Hova is menne, mint: haza.

Haza! Amint e szó átvillant agyán, úgy érezte, mintha torkát vasmarkok fognák körül és szívébe tüzes fullánk furódna. Nem, neki már nincs otthona.

A meleg, családias tűzhelyből kialudt a láng, elaludt az utolsó szikra is. Kihült teljesen.

Vége! Vége! E szó kísértette minduntalan és minél tovább bolyongott, annál sötétebb lett arcának kifejezése.

Szervusz pajtás! — szólította meg a háta mögött valaki.

Megfordult. Bajor Gyula, egy régi jó barátja volt.

— Mi bajod, hogy oly hidegen veszed köszöntésemet?

A férfi kétkedő hangon kérdezte:

— Hát nem tudod?

— Mit?

— Hogy... hogy... Nellám meghalt. Meghalt. Három napja nyugszik már szegény.

— Micsoda? No ez igazán megdöbbentő hír. Szinte hihetetlen. Teljesen hihetetlen.

— Pedig így van. Itt hagyott egyedül. Azaz dehogy is egyedül. Itt hagyott egy kis földi angyalt, ő pedig elbucszott az élettől. Képzelheted jelenlegi lelkiállapotomat. Tudod... tudod... azt sem tudom, mit cselekszem. Azt hiszem, hogy megöl ez a lelki állapot. Szegény Nellám. Oly nehezen tudott megválni az élettől. A legvég ő pillanatában is oly görcsösen szorongatta a kezemet és ez volt utolsó szava:

— Szeresd a csöppet... a kis angyalt. Itt hagyom őt helyettem...

Te, te, az a hang mindig kísért, melylyel ezt mondta. Belefekszik az agyvelőmbe, eltölti minden por ikámat és azt hiszem, hogy megté-bolyit... Szegény csöppet! Ila ártatlan, kék szemecskéjébe nézek, úgy vélem, mintha megboldogult Neilám onnan a túlvilágról beszélne hozzám. Oly fájdalommal tölt el e csöppség látása.

Ugy felőráig kisergette még a férfi. Aztán elváltak. És most már siető léptekkel ment — haza.

A hálószobában a kövér tót dajka egy számlayon ült és szundikálva szoptatta az apróságot. A férfi körülnézett. Félelem, keserűség

rezget tekintetében. A mindig oly csinos, barátságos hálószobában szana-szét hevert minden, mindenféle rendetlenség.

Emitt egy széken egy rózsaszín selyem hálókötös volt, amott a hálószekrényen fehér esont hajtük és egy pár bronz színű harisnya. Minden úgy volt, ahogy ő hagyta. Ő a boldogult. A férfi nem is volt azóta e szobában. Most lépett ide először. De szabadulni szeretett volna máris...

A dajka az ő tót dialektusával valamit beszélt magában, de ő az egészéből ennyit értett meg:

— Szakácsné semmit nem tenni Nem adni nekem enni rendesen. Pedig ha nem enni, hát nem is szoptatni.

Hirtelen átlátta azt a helyzetet, a mi az ő házában most uralkodik. Hiába, ott a hol hiányzik a vezénylő kar, ott zavaros minden.

Atment az ebédlőbe. Itt sötét volt. Meggyújtotta a gázt. Aztán kicsöngetett a konyhába.

Vagy tíz perc után ámosan bevánszorgott a szakácsnő:

— Mit parancsol a nagyságos ur?

— Hozza a vacsorámat

— Vacsorát? Az ur nem rendelt semmit.

— Valamit csak főzött?

— Nem főztem én. Sonkát ettünk mi.

A férfi nem szólt, csak megköszönte a

s azt mégis ajánlja. Az átmeneti időre megmarad a közös vámterület és a közös vezényleti nyelv. Egyik se nekünk előnyös. A kvótá-emelés az osztrák centralizáló törekvések dala s ezért nem fogadja azt el.

Zichy Nándor gróf: Nagy baj, hogy mindenki azt hiszi, hogy csak a másik kárán gyarapodhatik. Reméli, hogy Ausztria be fogja látni, hogy Magyarország emelkedése az ő javára is szolgál. Panaszosan említi, hogy a két állam közt az etikai viszony egyre rosszabbá válik, pedig egymás megbecsülése és megértése az előnyös viszony főfeltétele. A jobb jövő reményében elfogadja a javaslatot.

Wekerle Sándor: Emlékezteti Laszkáryt arra, hogy az 1898-iki szeszadó-reformot a birtokos osztály javára alkották. Így történt a regálémegváltás kérdésében is. Laszkáry nem kísérhette figyelemmel az ő újabb előterjesztéseit az adóreform dolgában. Mostani intézkedései csak megerősítik a birtokos osztályt. A progresszív adónak éppen az a célja, hogy a középosztály megterhelhetettségét kisebbítse. Az adóreform arányosan megosztja a terheket. A kiegyezést nem lehet egyes kiszakított tételek szerint megítélni, hanem a mellékkörülményeket is tekintetbe kell venni. Minél inkább erősödnek a szétválasztási törekvések, annál inkább azon kell lennünk, hogy a terhek a lélekszám arányában oszoljanak meg. Az egész világon folytonos támadásokban van részünk, megakadt a magyar gazdasági élet ruganyos tevékenysége, megakadt a magyar vállalkozási szellem. Ez is nagy erővel hatott arra az elhatározásunkra, hogy a kiegyezési szándékot megkössük. Ma már nincsen politikus, aki el ne ismerné, hogy nekünk a választói reformot egészen az általános választói jog határáig meg kell valósítanunk. Az is egyik oka annak, hogy siettünk legalább a gazdasági téren megszerezni a nyugodt és biztos állapotot s így egész erővel nekikezdhetünk a belpolitikai reformoknak. Prónay utalt a koronával kötött paktumra. A kormánynak nincs más politikája, csak az, amit nyilvánosan folytat Titkos megállapodása nem volt így a kvóta dolgában sem.

Prónay Dezső báró: Az a baj, hogy nem volt! (Mozgás).

Wekerle Sándor: Hát hogy képzeli Prónay ezt a megállapodást? Alkotmányos ország vagyunk s a kormány nem takarozhatik a korona döntésével, hanem addig marad helyén, míg meggyőződését fedik az események. Kéri a javaslat elfogadását.

Ezután anélkül, hogy általánosságban megszavazták volna a javaslatot, áttértek a részletes tárgyalásra. A szavazásnál Prónay Dezső báró, Laszkáry Gyula és Antal Gábor szavaztak a javaslat ellen.

Ezután hozzászólás nélkül elfogadták a külkereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről s a konzuli biráskodásról szóló

törvény meghosszabbításáról szóló javaslatokat s a jegyzőkönyvet hitelesítették.

Az ülés háromnegyed tizenkét órakor végeződött.

A képviselőház egy órakor veszi át és ratifikálja a főrendiház üzenetét.

*

A képviselőház ma délután 1 órakor Rakovszky István elnöklésével rövid, formális ülést tartott. Az elnök még szavakban elporentálta Keszi Antal volt óbudai képviselőt. Ezután felolvasták a főrendiház mai ülésén elfogadott javaslatokról a főrendiház üzenetét s így a javaslatok most már szentesítés alá kerülnek.

Azután Wekerle miniszterelnök betérjett az 1906. évi zárszámadást és a kormánynak 1906. évi működéséről szóló jelentését, mire az ülés véget ért.

Az ülés után a képviselőház egyeztető bizottsága ült össze és előkészítette a legfelsőbb szentesítésre a javaslatokat.

Afférek Polónyi miatt.

A harcias Bolgár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

A politika karácsonyi vakációját egy igen bonyodalmas affér zavarta meg. Az affér középpontja Polónyi Géza.

A Nemzeti Kaszinó — már akkor, amikor Wekerle Sándor lovagias mérkőzésre szólította fel Polónyi Gézát — igen érdekődött eziránt az affér iránt. Természetesen, nem a miniszterelnök, hanem Polónyi Géza szempontjából.

Allg, hogy befejeződött a párbaj, a kaszinó kártyaszobáiban fölvetették a rettenetes problémát:

— Lovagias ember-e most már Polónyi Géza?

Az ügy nem került le egyhamar napirendről. Önálló vámterület, kvóta, delegáció, horvát obstrukció... kismiska volt ahhoz képest, hogy hát van-e a párbajnak rehabilitáló ereje?

Végre a kaszinó egyik dzsentri-tagjához:

— Edes barátom, légy olyan jó és kérdezd meg Bolgár Ferencet, (aki segédje volt Wekerlének) vajon lovagias embernek tartja-e most már Polónyi Gézát?

A jó barát megtette ezt a szíveskedést. A párbaj, tudvalevőleg vasárnap volt. Hétfőn

Bolgár Ferenc föntjárt a kaszinóban, a jó barát egyenesen hozzámment:

— Kérem szépen, méltóságos uram, Iksz gróf azt kérdezteti általam tőled, vajon lovagias embernek tartod-e most már Polónyi Gézát? . . .

Bolgár meghökkenve nézett a kérdezőre:

— De kérlek! . . .

— Igen, igen — folytatta a jó barát — nyilatkozzál lovagias embernek tartod-e most már Polónyi Gézát?

A honvédelmi államtitkár sarkon fordult és nem szólt semmit.

Néhány pillanatnyi gondolkodás után azonban fölkiért két kaszinó-tagot, hogy provokálják Iksz grófot és a barátját.

— De ez csak formalitás, — fűzte hozzá — most azt óhajtom, hogy Hentz Károly legyen az egyik segédem.

Nyomban telegrafált is a vidéken időző Hentznek, hogy azonnal jöjjön Budapestre. Hentz kedden meg is érkezett és ő meg Moskovitz Iván alkotmánypárti képviselő vették át Bolgár ügyét.

Amikor a megbízottak összeültek, Hentz Károly és Moskovitz Iván nyomban úgy vetették föl az ügyet, hogy ők semmiféle kimagyarázást nem fogadnak el, hanem csakis fegyveres elégtételt kívánnak.

— Ezt a kérdést — mondotta Hentz Károly — nem Bolgár Ferenchez, hanem én hoztam fel, hanem én hoztam fel. Én vagyok első sorban illetékes erre felelni és én meg is feleltem volna rá.

A másik két megbízott — a két provokált kaszinótag ugyanarra a két segédre bista ügyét s így a kettős affért egyszerre intézték el — ez éles beállítás dacára tárgyalásokat indított meg, amelynek az lett az eredménye, hogy a kettős ügyet sikerült békés úton megoldani.

A kérdés felvetője és közvetítője egyaránt a legteljesebb elégtételt szolgáltatva Bolgár Ferencnek, kinek olyan nyilatkozatot adtak át, melylyel tökéletesen megelégedhetett.

A megbízottak ennek alapján két nap előtt jegyzőkönyvet vettek föl és a kettős affért befejezettnak nyilvánították.

Mikor Polónyi Géza javában verekedett a miniszterelnökkel, Polónyi, tudvalevőleg, hirtelen leeresztette a kardját, balkezebe fogta és azt mondotta:

— Talán befejezhetők!

torkát, mint mikor az ember sokat tudna beszélni, de mégis hallgat. Intett neki, hogy menjen ki.

Kis idő múlva lecsavarta a gázt, vette a kalapját, kabátját és elment. Valami üzte őt saját otthonából. Nem tudott maradni.

*

Másnap, mikor ebédre hazament, már ismét a szokot rendben találta a házat. A rózsaszín hálóköntös a szekrénybe akasztva, a hártya, a hajtű, szóval minden apró heverő dolog a maga helyén volt.

Az ebédlőben terített asztal várta. A dajka most már vigabban ült a zsámolyon és jókedvűen fogadta a férfit.

— Csak kérjen magának azt, amit kíván. Egyék sokat, hogy sok teje legyen.

— Már nem panaszkodni. Már jól kapni enni. Sört is sokat kapni. Kedves barna kisasszonyka mondta, hogy csak sört, sört. Ettől sok tej lesz, mondta . . .

A férfi csodálkozva hallgatta. — Mit beszél össze ez az asszony? Miféle kisasszonyt említ?

— Melyik kisasszony mondta, hogy sört, sört . . . szólt ugyanazzal a hangjelzéssel, mint a dajka.

— Hát az a barna. Jó kisasszonyka . . . Rendbe hozta mindent. Sok pusz adott babukának.

Miután a tót asszony magyarázatán nem tudott eligazodni, megkérdezte a szobaleánytól:

— Ki volt itt ma?

— Hát az ur nem tudja?

— Nem.

— Egy hölgy. Azt mondta, hogy az urnak rokona.

Elgondolkozott. Végig gondolt a rokonain. Nő rokona nem is volt. Hátha boldogult felesége rokona? Ennek rokonai pedig külföldön élnek. A gyászhirről még nem is tudósította őket. Ki lehetett hát?

— Milyen volt az a nő? Szőke vagy barna?

— Barna.

— Asszony, vagy leány?

— Leány.

— Nem hagyott itt semmit? Valami levelet? Vagy üzenetet?

— Semmit. Azt mondta, az ur tud az ő látogatásáról.

Ez még jobban meglepte a férfit. Ugyan ki lehetett?

— Ma ismét itt volt a kisasszony, — fogadta őt másnap a szobaleány. Mondtam neki, hogy hagyjon itt pár sört, de azt mondta, hogy majd estére személyesen beszél az ural.

— Mondta, hogy eljön?

— Igen.

— Olyan otthonosan érzi magát itt a kisasszony. Megmondta a szakácsnőnek, mit főzzen. Elsorolta az ur kedvenc ételeit. Ő maga fürdette meg babucit. Hozott neki szép szalagcsokrokat a kezére. Nem látta nagyságos ur?

Egész este várta a férfit, de nem jött. Várta másnap este is — újból hiába! Most már a kíváncsiság nyugtalanná tette. Délben mindig a legkedvencebb ételei kerültek az asztalra és a teríték mellett minden étkezés alkalmával ott illatozott egy sárga rózsza.

— A kisasszony tette oda — mondta a szobaleány. Azt mondta, az ur nagyon szereti a virágot és hogy a virág különben is egy kis derűt áraszt a szomorú helyen.

Éppen ebédelt, mikor a szakácsnő felfuvalkodva ment be hozzá:

— Tessék tudomásul venni nagyságos ur, hogy elmegyek. A nagyságos urnak az a kisasszony rokona sokat dirigál itt nekem. Dél-éltökönott settenkedik mellettem és egy parancsolgat, ezt így tegyem, azt úgy tegyem. Mindenbe beleüti az orrát. Én nem türom ezt a folytonos egzeciroztatást.

A férfi szótlanul hallgatta a kövér állu, széles arcú asszony dölyfös szavait. Végül ennyit mondott:

— Ha magának úgy tetszik, menjen . . .

Alig hogy a szakácsnő elhagyta a szobát, a dajka elővánszorgott a hálóból, előbb körül nézett, aztán szemhunyorogva szólt:

Ezt sokan meghátrálásnak magyarázzák. Most kijelenti Polónyi, hogy erről szó sem lehet.

— Én azt hi tem — így hangzik a nyilatkozata — hogy a *miniszterelnök ur megsebesült*, azért eresztem le a kardomat.

Ahogy Bolgár Ferenc afférei kitértek a Nemzeti Kaszinóban, Polónyi Dezső — Polónyi Géza fia — nyomban sorompóba akart lépni az édesapjáért.

— *Az én velem kerül szembe* — mondotta — *ki az édesapjamat bántani meri.*

Nyomban provokáltatni akarta a Nemzeti Kaszinó illető tagjait, de barátai lebeszítették róla. Bolgár Ferenc egy hírlapíró előtt a következőket mondotta:

A köztem és Latinovics között felmerült affér tisztán személyes természetű és arra sem a kaszinónak, sem a kaszinó tagjainak közönsége nincsen. Megbizottaim Latinovics segítségével egyöntetűen megállapították, hogy az affér tisztán félreértésből származik. Az ügyet ezzel befejezettnek nyilvánították.

Az államtitkár nyilatkozata szerint az affér elintézését nyert, de Polónyi Dezső ma fenn járt Bolgár Ferencnél a honvédelmi minisztériumban és hosszasan tárgyalt vele. Valószínű, hogy magáévá teszi atyja ügyét és közte és Latinovics között újabb lovagias ügy fog keletkezni.

A „Magyarország” mai esti számában mintegy cáfolat képen foglalkozik az ügygel, de olyan formában, amely inkább megerősítése az elterjedt híreszteléseknek. E szerint Latinovics Ernő volt országgyűlési képviselőnek néhány évvel ezelőtt római Gézával afférei támadt, amelyért Polónyi nem lovagias uton, hanem a bíróság előtt vett elögtételt. A Werkerle—Polónyi féle lovagias ügy idején a segéddek tárgyalásai alatt Latinovics levélben hívta fel Bolgár Ferenc figyelmét Polónyi ezen eljárására. Bolgár azonban nem vette figyelembe a régi esetet és belement abba, hogy a miniszterelnök és Polónyi közti affér párbeszéd dőljön el. A mérkőzés megtörténte után Latinovics a kaszinóban kijelentette, hogy nem tartja helyesnek az ügy ilyen elintézését. Bolgár erre Hencz Károly és Moskovits Iván országgyűlési képviselők útján magyarázatot kért Latinovicstól, aki kijelentette, hogy Bolgárt nem akarta megsérteni. Az ügy ilyen uton békésen lett elintézve.

— () nem beszélni igazat. Kisasszony nem szakálni őt, csak mondani, mit főzőn urnak. Kisasszonyka nem ütni bele orrát semmibe.

Szomorú lelkiállapotát még csak fokozta ez a rejtelmes állapot, mely házában uralkodott. Véget kell vetni ennek. De miképp? Multak a napok és még mindig bonyodalmas volt előtte minden.

Egy este, mikor felvette otthoni kabátját, egy borítékot talált a kabátja bélésehez tűzve. Rendkívül meglepte ez. Szinte megrökönyödve olvasta a következőket:

— Tisztelt Uram. Önnek bizonyára tudomása van arról, hogy valaki ellátogat házához, anélkül, hogy erre az ön beleegyezését ki kérte volna. Ez a valaki én vagyok: e levél írója. Miután beleegyezését ki nem kértem, most már csak a bocsánatát kérhetem. Ugye nem neheztem reám jó uram?

Ni, máris mily bizalmasan kezdem soraimat, holott még nem is tudja, tulajdonképpen ki vagyok? Ha meg is nézi aláírástomat, ezzel még nem tudja ezt. Ön nem ismer engem. Én ismerem Önt. De nem a személyét. Csak a lelkét ismerem, a jó lelkét. Hogy honnan? Terelje vissza gondolatait hat évre. Ekkor Frankfurtban volt ugye? Egy jó barátjával utazott oda és mindketten egy nagy gépgyárnál foglaltak el mérnöki állást. A barátja hirtelen megbetegedett. Nagyon súlyos beteg lett. És betegsége közben elfogta őt a honvágy: haza,

A mérges szerelmes.

Kloroform, mint szerelemgerjesztő.

— A szerelmesek közötti értesítése. —

Arad, december 28

Riby József budapesti cipőfelsőrészkesztő és özv. Pete Jánosné, született Sarpek Hermina körülbelül másfél évvel ezelőtt ismerkedtek meg egymással. Özvegy Pete Jánosnének nem régen halt meg a férje és férfi nélkül nem tudott élni. Riby József 27 éves volt, Peténé 10 évvel idősebb, nagyon megtetszett neki a fiatal ember és mindent elkövetett, hogy magához lekösse. Azonban a dolog nem akart sikerülni. Ribynek nem az asszony, hanem annak akkor alig 15 éves leánya tetszett és Riby a kis Erzsébet után kezdett járni. Ezt az alkalmat kihasználta Peténé, ajánlatot tett Ribynek, azt mondotta:

— A leány még gyerek, szerelemre nem való. Várjon, a magáé lehet, a felesége lesz, ha eléri a kort. Addig azonban szeressen engem. Jöjjön hozzám lakni, éljünk közös háztartásban, része lesz minden kényelemben, minden jóban.

Riby keveset gondolkodott, aztán megkötötte az üzletet. A feltétel azonban a leghatározottabban az volt, hogy mire Erzsébet 16 éves lesz, Ribyhez megy feleségül. Összeállt az asszonnyal Anonymus-utca 2. szám alatti lakásán. A leány, aki tudta, milyen viszony van anyja és Riby között, ezért megutálta Ribyt, gyűlölte és gyűlöletét nem titkolta. Riby agyában sötét terv készült, már régen elhatározta, hogy a leányt, ha nem akarna az övé lenni, meg fogja ölni. A leány anyja biztatta, hogy ne törődjék ezzel, a leány akarata ellenére is az övé lesz, de Riby már nem bízott ezekben az ígéretekben és váltig azt hangoztatta:

— Megölem, ha nem lesz az enyém.

A nők látták, hogy Riby egymásután hozza haza a mérgeket, kloroformot, étert, szalmiakszeszt és sok mást, amikről azt mondotta, hogy fizikai mutatványokhoz kellene, mert ő a bűvészmesterségre készül. Néhány nappal ezelőtt Erzsébet elérte 16 ik életévét és Riby most már a leghatározottabban követelte, hogy Erzsébet anyakönyvvezetővel vagy anélkül legyen a felesége, mert ő tovább nem vár. Peténé a féltékenység is győzött, most már ő is a leány

haza! Igen ám, de oly hosszú utat miképp tegyen meg a súlyos beteg? É: ekkor az ön jószágos lelke áldozatot hozott. Elkísérte haza, a magyar honba jó barátját, és ön ismét visszautazott Frankfurtba. Ez valóban áldozat volt, mely nemes lélekre vall! Ugye emlékszik minderre? Ez a beteg férfi az én — fivérem volt. Az én fivérem és önnek legjobb barátja: Bajor Gyula, aki mindig a legnagyobb szeretettel és tisztelettel beszél önről.

Pár héttel ezelőtt nagyon bánatosan tért haza. Megkérdeztem ennek okát. Ekkor elmondta azt a megrendítő eseményt, mely Önt érte. Engem véghetetlenül megindított e szomorú valóság. A legmélyebb részvét töltött el és valami rendkívüli fájdalmas érzés vett rajtam erőt azon gondolatra, hogy szegény babuci oly korán árván maradt. Én is hamar elvesztettem anyámat. Hat éves voltam még csupán és bár akkor még sötét volt előttem a halál fogalma, nem tudtam megérteni ezt, de ösztönyszerűleg éreztem, hogy valaki hiányzik mellőlem, valaki aki sokkal kedvesebb, jobb tudna lenni hozzám, mint idegen környezetem volt.

Szegény babuci, tehát ő is a sorsomra jutott. És mily hamar!

A szívem mindjobban elfacsarodott és azon elhatározás vert gyökeret bennem, hogy meglátogatom a kis babucit. Megkérdeztem bátyámtól a címet. Így jutottam az ön házába — mint állítólagos rokona.

pártjára állt és megmondotta Ribynek, hogy mondjon le a leányról, mert az soha az övé nem lesz.

— De másé se lesz! — mondotta Riby. — Készüljön a halárra, mert meg fogom ölni!

Ma éjjel, amikor az anya és leánya már aludt, Riby elvett vegyszerei közül egyet, tartalmából egy kendőre csepegtetett és a kendőt az alvó Erzsébet orra elé tartotta. A leány az erős szagtól hirtelen felébredt, dulakodni kezdett Ribyvel és segítségért kiáltott. Felébredt az anyja is, segítségére sietett, fellármázta a szomszédokat és ezek a dühöngő Ribyt megfőkezve, átadták a rendőrnek, aki előállította a főkapitányságra. Riby tagadja, hogy megakartá ölni a leányt, csak megakartá ijeszteni, hogy félelmében mégis a felesége legyen. Amint a kendőre ön ött, *chloroform volt*. A rendőrség Riby lakásán 44 féle mérget talált és most nyomozza, hogyan jutottak ezek Ribyhez, akit gyilkossági kísérlet miatt letartóztattak.

Tisztujítás Temesmegyében.

A tisztviselőjelöltek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

A szomszédos Temesmegyének hétfőn nagy napja lesz: hosszas, adáz küzdelmek végső befejezőjeként ekkor választja meg a vármegye-tisztikarát. Ismeretes az a harc, mely egyrésztől *Kabdebő* Gergely, most már szabadságot fősipán és pártja által *Joanovich* Sándor, most már távozott alispán ellen folytatott, másrésztől a vármegye békéjét feldulva két táborra osztotta a közönséget. Tisztán személyi harc volt ez, mely azonban végeredményében hajszává fajult, keresztülrontott az egyéni becsület, a polgári önérték sorompóin és garázda módon békétlenséget hurcolt be a legkisebb falu beléletébe is.

A küzdelemnek meg volt a már előre látott eredménye: a két harcoló fél tusáját felhasználta a nemzetiségi elem arra, hogy az amugy is gyenge önállóságú, lábilis önértékű megyei életbe a legszélsőbb román, szerb, bolgár izgatókat bevigye, tért hódítván jelöltjeiknek, helyet, befolyást szerezve nekik a közgyűlési teremben.

Miután tisztán ön elé terjesztettem a részleteket, ugye nem haragszik, ha néha-néha felkeresem csöpp árva páromat. Tisztelettel Bajor Ila.

Mégegyszer átfutotta a sorokat. Rendkívül hatott reá az a gyöngéd, őszinte hang, mely a sorokban rejlett. Pár percig mély gondolatokba merülve járt-kelt szobájában.

Félóra múlva távozott. Barátjához indult. Hajtotta őt a háláérzet, mit a leány iránt érzett. Mikor leért az utcára, es ébe jutott, hogy még csak le sem kefélté haját, bajuszát és csak otthoni szürke ruhájában maradt. Nem baj. Most nem a *férfi*, hanem az *apa* ment a leányhoz.

A leányt egyedül találta otthon. Ő nyitott neki ajtót.

— Kihez van szerencsém? — kérdezte meglepetve.

— Somló Miklós vagyok. Fivérének jó barátja és a babuci papája, aki . . .

— Igen, igen most már tudom. Ugye pirongatni jött engemet? Megéremdem. Hisz ugy dirigáltam házában, mintha én volnék az ur . . .

Kedvesen, szinte gyerekes pirulással mondta ezt.

Bementek a szobába.

— A bátyám mindjárt jön. Csak lement a gyógyszertárba maláta cukorkáért. Kissé köhögjön le uram.

Ilyen előzmények után élénk érdeklődéssel fordulunk a szomszéd megye tisztújító közgyűlése felé. Döntő lépés történik most, melytől függ egyrészt a megye békéje, de másrészt csakis az új tisztviselők erélye, tudása és hazafias önérzete fog majd tudni a nemzeti törekvéseknek korlátot szabni.

A hétfői restauráción *Nivay* Tamás csanádi főispán fog elnökölni a szabadságolt főispán helyett. Az alispáni állásra csak egy jelölt van, *Ferenczy* Sándor főjegyző, kinek egyhangulag fogják átadni a megye pecsétjét. Ugyancsak egyhangú választásnak néznek eléje *Darabant* János főjegyző, *Kovacsics* Gyula árvászéki elnök.

Nagy és heves küzdelem várható a főjegyzői szék betöltése körül. A vármegye közönségének tekintélyes része, mely a becsületes, hosszú közszolgálatot akarja jutalmazni, *Lendvai* Miklós tb. főjegyzőt jelölte, ki 20 éven át szolgálja tudásával, erélyével és hazafiságával a megyét. Nemcsak a hivatalszoba íróasztalánál, de a redakció lélekölő levegőjében is lelkesedéssel és buzgalommal szolgálja a magyarság ügyét. Ilyen előzmények után színtelen kétségtelen, hogy az ő hivatásos kezébe fog jutni a vármegye tolla. Mellette hatalmas táboroként sorakoznak a *Stojanovits* bárók, *Worasziczky* és *Gyürky* grófok, az egész demokratikus érzelme függetlenségi párt.

A másik két jelölt *Hollósy* Gyula árvászéki ülnök és *Somogyi* Gyula főszolgabíró, akiket saját járásuk és részben az ugynevezett zsenetri párt támogat, hír szerint győzelemre kevés esélyvel.

Mindenesetre üdvös, hogy valahára vége szakad az áldatlan torzskodásoknak s hogy Temesmegyében helyreáll a béke, amely a haladásnak első előfeltétele.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete 1908. január hó 12-én d. e. 11 órakor saját helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagokat ezennel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Jelentés az elmúlt évről. 2. Tisztikar választása. 3. Esetleges indítványok.

(*) Az aradi kereskedők takaré- és hitel-szövetkezete kéri mindazokat, akiknél az V.

— Tehát maga írta kisasszony azt a levelet, mely egy angyali jó szívet árul el, egy páratlan odaadó és kedves . . .

— De uram... Ez már sok lesz!

— Ön bűvész is — mondta nyomatékkal a férfi.

— Bűvész? Én? Hogyan?

— Mert maga a legkedvesebb ételeimet varázsolja asztalomra. Valóban csodálatos. Honnan tudja, mit szeretek?

— Ő ez nem az én dicsőségem. A fivérem árulta el kedvenc ételeit. A szakácsnője kissé duzzadt közbeszólásaimért, de igazán oly rossz-szult esett, amikor láttam, hogy oly nemtörődömséggel készítette mindent saját kedve szerint, ami talán önnek semmi élvezetet nem nyújtott volna...

Beszélgésük közben jött a lány bátyja. Örömmel üdvözölte barátját és mély beszélgetésbe elegyedtek, míg 11 a vacsorát készítette.

11a gömbölyű arcú, szende nézésű huszonhárom éves barna leány volt. Csupán odaadás, gyöngédség. Fivérével lakott együtt, akinek személfénye volt ez a leány. A két férfi most is róla beszélt:

— En nem értem ezt a leányt — mondta Bajor. Amióta ez a szomorú eset ért téged, minden este könnyes szemmel fekszik le. Rendkívül sajnálja a picikét... Ő át tudja érezni, mit tesz az, ha valakinek nincs anyja.

— Mikor Somló hazatért, azt a sivárságot, mely házában uralkodott, sohasem érezte úgy, mint ekkor. Az a rózsaszál, mely étkezésénél

évtársulatra szóló aláírási iverk vannak, hogy azokat sziveskedjenek mielőbb a szövetkezet irodájába (Szabadság tér 7. sz. I em.) juttatni. Az igazgatóság.

A trónörökös Mezőhegyesen

Titok! Titok!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

Ferenc Ferdinánd, Magyarország leendő királya és Ausztria leendő császára ma Mezőhegyesre érkezett, hogy résztvegyen az ott tartott udvari vadászaton. A trónörökös most is minden előzetes jelentés nélkül érkezett meg, noha tudnivaló, hogy a félhivatalos Magyar Távirati Iroda rendszerint közölni szokta, ha a leendő uralkodó látogatást tesz magyar földön. Ugy látszik azonban a mezőhegyesi kirándulások kivételnek ezen szabály alul. Legalább erre vall, hogy a trónörökösnek ideutazása a nyár elején is, most is a legnagyobb titokban történt. A félhivatalosok azzal magyarázzák a dolgot, hogy a fenséges ur inkognitóban, zavartalanul akar vadászgatni. Es ez méltánylandó álláspont is, csupán egy hibája van: az, hogy az ilyen titokban tartott kirándulások olyan kellemetlen kommentárokról adhatnak alkalmat, amelyeknek megcáfolásán azután napokig fáradozhat a félhivatalos apparátus.

A trónörökös tegnap este különvonaton érkezett meg Mezőhegyesre, ahová ma délelőtt színtén különvonaton utaztak át *József* kir. herceg, *Auguszt*a hercegasszony és vendégeik. Aradról is többen kaptak meghívást a vadászatokra, amelyeknek eredménye a legnagyobb mértékben kielégítette a vadászokat.

Érdekes, hogy a minapi, anarkista merényletet emlegető hírek ellenére sem erősítették meg a szokásosnál jobban a vadászat területén levő csendőrséget. Nyolc csendőrrel több cirkált a vadászat területén, mint amennyi a mezőhegyesi őrs létszáma.

mindig ott illatozott előtte, csak még inkább megzavarta lelki állapotát. Ha megszagolta a rózsát és annak tulajdonosára gondolt, olyasfét érzett, mint aki bünt követ el... Ilyenkor *Nellája* jelent meg előtte, sápadt arcával... Idegessé tette ez az állapot. Aztán beszélni kezdett önmagával:

— *Nella* meghalt. *Nella* nincs. Ő gyöngéd, jó teremtés volt nagyon. Igaz, nem szerelemből vettem el. De meg tudta magát szeretettni. Én sohse vétettem ellene az életben. A legcsekélyebbel sem bántottam meg soha. És vajjon vétkeznek-e ellene akkor, ha...

Tovább nem merte vinni gondolatait. Megrezzent!

Odabenn a másik szobában a babuci keservesen sirni kezdett. Besietett hozzá. A dajka, (a baba születése óta a harmadik) mérgesen csitította és szívtelenül rángatta karján.

Felizzgatta a látvány. Elvette a dajkától a gyermeket és maga csitította. E percben *Nella* ismét megjelent előtte, de nem olyan kísértetiesen, mint eddig. Szeliden nézett reá és jóakarattalug intett fejével, mintha csak ezt mondtat volna:

— Ne félj. Nem haragszom... Ő nagyon jó... Nagyon. Szereti a csöppet, az én csöppemet. És neked is élned kell.

Nem habozott tovább. Ez nap este újból felkereste barátját és lát. De most gondosan lekefelte a bajuszát, haját. Fekete ruhát vett magára, mert most nem az *apa*, hanem a *férfi* ment a leányhoz...

A vadászat végeztével a vendégek ebédre gyűltek össze. A kiszolgáló személyzetet Aradról, a Fehér Kereszt szálloda étterméből vitték ki Mezőhegyesre. Az ebéd befejeztével *József* főherceg, *Auguszt*a hercegasszony és vendégeik visszautaztak Kisjenőre.

Az udvari vadászatok hétfőn érnek véget. Hogy azonban a trónörökös addig Mezőhegyesen maradjon, az még egyelőre épp olyan titok, mint amilyen titok a megérkezése volt.

Egy férfi, egy nő és egy revolver.

(Tragédia bizonytalan számu felvonásban rendőrség nélkül.)

Bevezetés. Kissé pikáns történet csattanós részletei játszódtak le a napokban egy szent garzon lakásban, az ájtatos hívők gyülekező helyén és miként a lapok regénycsarnokára, erre is el lehet mondani: folytatása következik.

De hogy történeti sorrendben kezdjük az ügyet, ott kell felvennünk az események fonálát, ahonnét logikusan kiindulhatunk. Tehát elsősorban van egy nemeslelkű hazafi, aki, ha véletlenül Franciaországban születik, bizonyára a becsületrend szalagjával lenne kitüntetve. Ez a tevékeny honpolgár ugyanis hét gyermeket adott a szegény hazának. Heten vannak uraim, heten, de nem rutak, mint a markotai ördögök, mert azok tudvalevőleg himnműek, a mi hét gyermekünk pedig a nők kiterjedt neméhez tartozik. Bájos, szőke és barna leányfejek, egyik szebb, szemrevalóbb a másikkal.

Előjáték. Az egyik csinos leány a konyhaművészet csodás titkaiban remekelt, köznyelven szólva — házvezetőnő volt és végzeté olyan helyre sodorta, ahol egyedül ő képviselte a gyengébb nemet a háznál. Ezen minőségben közmegelegedéssel működött, de — istenem — a szent ember sincsen fából és — megtörtént, aminek előreláthatólag történnie kellett.

Első felvonás. Egy merész ugrással száguldjunk csak néhány hónapon keresztül és vegyük fel történetünk el nem ejtett madzagját ott, ahol a tragédia első felvonása lejátszódott, egy külváros elhagyott utcáján.

Fényes nappal egyéb híján sötét boszu fogamzik meg a nő keblében és lesbe áll egy kapu aljában. A szent ember gyanútlanul halad az utcán, agyát bizonyára magasztos, feakölt gondolatok foglalkoztatják. De fegyver dörög:

— Hajj meg csábító!

Haló nem hörög, a lövés nem talált és a szentéletű férfi futva menekült a biztos halál ölelő karjaiból.

A függöny legördül, az első felvonás véget ért minden nagyobb baj, sőt — többet mondok — mindennemű rendőri beavatkozás nélkül.

Második felvonás. (Történik fé évvel később.) Az Isten jámbor életű szolgája csendes lakában kegyes olvasmányokat forgat és a karácsony ünnepén elmondandó szent beszédek témáin elmélkedik. De nyílik az ajtó, csattan a zár, előbb a kilincs zára, majd az első felvonásbeli revolver csattanása hallatszik. A nőnek azonban, úgy látszik, nincsen szerencséje, a golyó a falba furódik. Nagy zaj, láрма, a házbellek összefutnak, tabló (görgőtűz nélkül) és a függöny ismét eredmény nélkül, sőt — nemde hihetetlen — a személybiztonságot védő rendőri közegek közbelépése nélkül gördül le. Ugy látszik, a rendőrség nem akar ebben a szindarabban játszani.

Harmadik felvonás. (Színhely: a templom. Történik: karácsony estéjén.) Az oltár előtt áll Krisztus szent szolgája és a nagy ünnepre egybegyűlt jámbor hívek százainak lelki vigaszt nyújt, prédikálván az örök szeretet és béke eszméjét. Nemaság uralkodik, az ünneplők

áhitata teljes. De ebben a jelenetben is lövés hallatszik, megzavarván zajával a templom csendjét. A golyó elrepül a pap feje felett és a mennyezet egyik ártatlan festett angyalkáját szíven találja. A mérnyülő nyugodtan távozik, a rendőrség — szintén nyugodtan — ezuttal sem jelenik meg.

*

Sajnálom, hogy a publikumnak csak ennyit árulhatok el az érdekesnek ígérkező drámából. A hátralevő részletek egyelőre csupán a nő és revolvere agyában vannak elrejtve, de adandó alkalommal, talán ujévi meglepetésül, ismét közölhetünk egy felvonást, Ez már a negyedik lövés eredménytelen elhangzása lesz, ami egy kissé talán untatni is fogja a szenzációs fordulatot váró közönséget. Nem lehetetlen azonban, hogy új alakok is szerepelni fognak e jelenetben, mert ekkor — remélhetőleg még nem későn — a közrend hivatott és éber őrei is reá szánják magukat a fellépésre. Hogy mindez csak Aradon történhetett, azt mondanunk sem kell

Fernando.

Békésvármegye új főispánja.

Elismerő hangok Döry Párról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Döry Párról, Békésvármegye új főispánjáról akinek holnap lesz az installációja Gyulán, rendkívül meleg hangon emlékezik meg a „Tolnavármegye“ legutóbbi száma. Leopold Kornél dr., a lap főszerkesztője abból az alkalomból, hogy Döry Pál elhagyja Tolnamegyét, melynek eddig alispánja volt, a következőket írja:

Amitől tartottunk — bekövetkezett. A király vármegyénk alispánját a kormány előterjesztésére Békésvármegye főispánjává nevezte ki.

Ez a tény amennyire megtisztelő Döry Pál személyére és köztisztviselői pályafutására nézve — épp annyira mély sajnálkozást kelt vármegyénk közönségénél, amelynek őszinte bizalmától és benső ragaszkodásától kísérve töltötte be immár több, mint 12 év óta az alispáni széket.

Harminckét évig állott Döry Pál Tolnamegye szolgálatában. Volt árvaszéki elnök, főszolgabíró, alispán. Minden állásban kiváló szakértelemmel, tántorithatatlan hűséggel és szeretettel vármegyéje iránt, töltötte be hivatását. Tetőtől talpig becsületes, nyílt jellemű, lovagias és lojális érzelmű volt.

Hibája ha volt, az egyuttal legnagyobb erénye és ékessége, mert csak nemes szívjóságából fakadt. Nem volt erőszakos, szerette a békét — szerette az embereket.

Aki igazságát kereste, jó helyen kopogtatott, ha hozzája fordult. Haragot nem tartott, boszuállást nem ismert, egyenes, közvetlen, nyílt természetével, előzékeny, jóságos modorával, elfogulatlan és konciliáns lényével megnyerte embertársainak bizalmát, rokonszenvét és becsülését. Mint tisztviselő és mint főnök elnéző, udvarias, nobilis volt mindig. A hatalmasok kegyét nem kereste — szegény ember baján pedig ha segíthetett, boldog volt.

A jóságos ember rendszerint fölülkerekedett benne, amikor talán az exponált állást betöltő hivatalfőnöknek kérlelhetetlen szigorú vagy erélyt kellett volna alkalmaznia — de azért komoly és vitális helyzetekben is mindenkor derekasan, kifogástalanul megállotta a helyét.

Jellegzetes színmagyar közigazgatási tisztviselő volt, aki a közigazgatás minden ágazatát töviről-hegyire alaposan ismerte. Nem nyargalászott doktriner elveken és merev jogszabályokon, hanem ismerte az életet és erős gya-

korlati érzékével méltányosan oldotta meg sokszor a legbonyolultabb kérdéseket.

A hivatali és politikai életben mindenkor erősen kidomborította sovén magyar érzését. A politikában törhetetlen sovinizmus vezette és ez adott lendületet mindenkor tiszta hazafiságtól vezérelt meggyőződésének, de azért túlzásokba nem ragadtatta el magát sem akkor, amikor a 6-es táborban foglalt helyet, sem pedig később, amikor közvetlenül november 18-ika után a 48-as pártba lépett. Az alkotmányválság idején férfiasan, önértzetesen védte a vármegye önkormányzati jogait, a nemzeti ügy benne elszánt és lelkes védőre talált, de a törvényes álláspontot mindenkor szigorúan szem előtt tartotta és ok nélkül nem provokálta az összeütközést vagy tüntetéseket sem fölfelé, sem pedig lefelé.

Tevékenységevel mindenkor buzgóan szolgálta a közjót, puritán becsületességgel, igaz hazafisággal, szeretettel és hűséggel töltötte be sokszor igen nehéz feladatát.

Békésvármegye nem vaskezü oligarchát, hanem igazságszerető és humánus érzésű kormányzót nyer benne, akit úgy a közszolgálat terén, mint pedig a társadalmi életben, szóval minden irányban kifejtendő működésében csak a legjobb szándék, föltétlen korrektség és a vármegye közérdekének önzetlen és lelkes szolgálatára irányuló törekvés fog vezetni.

Meg vagyunk róla győződve, hogy új otthonában, bárha idegenül foglalja el a főispáni méltóságot, hamarosan közbizalom fogja őt övezni.

A város parlamentjéből

Ófelsége Aradon.

A nagylaki kolléga.

Arad, december 28.

Ófelsége ma délután négy órakor a holnap délelőtti gyorsvonattal Aradra érkezett. Kiséretében volt Paar gróf lovassági tábornok, főhadsegéd. A vasutnál természetesen Kovács Vince fogadta a királyt, aki — mint már többször megirtuk — ruganyos léptekkel sietett a Perronra, ahol Kovács Vince e szavakkal üdvözölte:

— Mint az október 6-iki ünnepek rendezője, üdvözlöm felségedet.

O felsége kegyesen mosolygott:

— On ugyebár, Kovács Vince? A kedves . . . hogy is hívják csak? . . . igen, a kedves Apponyi . . . éppen nemrég emlegette a nevét.

— Igen, felséges uram, Kovács Vince vagyok — válaszolt Kovács Vince.

— Mióta? . . . kérdezte a király.

— Bocsanat felséges uram, de már születésem óta.

Ófelsége kegyesen mosolygott:

— Máskor ne vágion a szavamba, kedvelt alattvalóm, Kovács. Azt akartam kérdezni, hogy mióta vár?

— A vár, felséges uram, a hidon túl van — válaszolt kissé zavartan Kovács Vince.

— Ennek nagyon örülök, szólt a király.

— Legközelebb már nem fahid, hanem vashid is lesz, felséges uram.

— Igen, Avarffy Géza említette, — szólt a király. — Ugy hallom, hogy a József főherceg ut tengelyében állítják fel.

— Az más, felséges uram — válaszolt zavartan Kovács Vince. — Az egy . . . pardon felséges uram . . . az egy . . .

— Az egy másik vashid lesz — vágott közbe Paar gróf.

— Ön, ugye bár, kulturtanácsos? kérdezte azután a király Kovács Vincétől.

— Még nem. Majd csak leszek, felséges uram. A törvényhatósági bizottság még nem szavazta meg . . .

Paar gróf közbevágott:

— Tudjuk. A vonaton értesültünk, hogy még nem szavazták meg a kulturát.

— Aradon is lesz tehát kultúra? Ennek nagyon örülök. Mikor léptetik életre? szólt mosolyogva Ófelsége . . .

— Ez az ügy még sokáig elhúzódhatik, felséges uram — válaszolt Kovács Vince.

Ófelsége erre derűsen jegyezte meg:

— Jobb későn, mint soha!

Majd politikai térre vitte át a király a beszélgetést. Paar grófhöz fordult:

— Ez, ugye bár, a kedves Barabás Béla szülővárosa?

— Igen, felséges uram. Onnan sejtem, hogy itt buktatták ki a közigazgatási bizottságból, — mondta Paar gróf.

— Nagyon szép, szólt mosolyogva a király. — Most pedig menjünk be a városba. Ugy értesültem, hogy a közlekedési viszonyok kitünőek. Harminc perc alatt be lehet jutni a villamoson a városba. Ez nagyon szép, ennek örülök. Bécestől Aradig majdnem tíz órát utaztam, szóval éppen huszszor annyi ideig. Igazán nagyon szép ez a rendkívüli sebesség.

Ófelsége ezután Paar gróf és Kovács Vince társaságában felült a lovasuttra.

— Nagyon szép, — mondta a király — hogy a régiségek iránt oly kitünő érteke van ennek a gyönyörű városnak. Ezek a kocsik ugye bár a mohácsi vész idejéből valók?

— Dehogy, felséges uram — szólt Paar gróf. — Az én tudomásom szerint akkor már régen meg voltak.

— Nagyon szép, — mondta a király.

Majd ezzel a kérdéssel fordult Ófelsége Paar grófhöz:

— Mondja csak kedvelt hivem, az a magával szemközt ülő ur, mért köp az ablakra?

— Tetszik látni felséges uram azt a táblát: *A padlóra köpni tilos!* Azért köp az ablakra.

— Nagyon örülök, hogy az aradiak betartják a hatóság rendelkezéseit. Ez törvényiszteletre vall — válaszolt a király. Majd csodálkozva jegyezte meg:

— Ilyen pompás járművet még nem láttam. Olyan sebesen megy, hogy szinte azt hihetném, hogy áll . . . Nini, már bent is vagyunk, pedig csak huszonnégy perc múlt el. Ez a gyorsaság igazán bámulatra méltó . . . Mi az ott, kedves Kovács Vince?

— Az a városháza, felséges uram. Éppen közgyűlést tartanak. Ha felséged szerencsésné a törvényhatósági bizottságot . . .

Ófelsége elfogadta a szíves meghívást és Paar gróf társaságában a karzatra ment, ahol ifj. *Vargassy* Lajos fogalmazó és *Binder* Gyula számtiszt között foglalt helyet. A király — mint már többször megirtuk — feszült figyelemmel hallgatta a közgyűlés lefolyását. *Kddas* Kálmán főjegyző éppen *Radó* Károly dr.-nak Barabás üdvözlésére vonatkozó indítványát olvasta:

— Én, mint a város legszerényebb polgára . . .

— Szerényebb polgár nincs? kérdezte Ófelsége.

— Vannak többen, de szerénységük tiltja elárulni, válaszolt Paar gróf.

Ófelsége arcára hirtelenül meglegedett mosoly ült:

— Nini, — szólt — itt van a kedves Nagy-Sándor kolléga!

— Felséged téved. Ez nem a macedóniai Nagy-Sándor.

— Tudom kedvelt hivem, Paar gróf, hogy ő a nagylaki kolléga.

— Kolléga? kérdezte mosolyogva Paar gróf.

— Hát nem hallja kedvelt hivem, hogy az újságírókat, az ügyvédeket, a tanácsosokat, a bizottsági tagokat, Steiner Jakabot, Demokos Lajost,

Odray Antalt, stbit kollégának nevezi? Amilyen kedves ember, még engem is kollégának nevez.

— Majd szólok neki, ha netalán elfejti, mondta Paar gróf.

Öfelsége ezután rendkívüli figyelemmel hallgatta a közgyűlést és különösen az a rész tetszett neki, hogy a hat új iskola terveinek elkészítésével a Tabakovits, Fodor és Reisinger céget bízták meg, amely nyolc százalékot engedett a megállapított összegből.

— Nagyon örülök, — jelentette ki öfelsége — hogy nem a Szabó József ajánlatát fogadták el, aki mindössze ötven százalékot engedett. Látom, hogy az urak elsősorban az olcsóságra törekcsenek.

Ezután a kijelentés után öfelsége felkelt, üdvözölte Binder Gyulát és ifjabb Varjassy Lajost és elhagyta a karzatot.

A városházáról a király egyenesen a pályaudvarra hajtatott, ahová elkísérte Kovács Vince is.

A pályaudvaron öfelsége ezzel az utolsó kérdéssel fordult Kovács Vincéhez:

— Kedvelt hívem, ön ugy-e bár bátyja Kovács Ferencnek?

Ezután sarkon fordult öfelsége, felült a jövő heti gyorsvonatra és elutazott. A szalonkocsi ablakából ezzel a megjegyzéssel fordult Paar gróf hadsegédhez:

— Nagyon szép az új pályaudvar. Örülök, hogy az aradiaknak ilyen jó izlésük van.

—nyi.

Andrássy Aradmegyéhez.

A tisztviselők inkompatibilitása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Andrássy Gyula belügyminiszter ma két körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságok első tisztviselőjéhez, így Dálnoki-Nagy Lajos dr.-hoz, aradvármegye alispánjához is. Az egyik rendelet a tisztviselők inkompatibilitásáról szól és precízen felsorolja az összeférhetlenség eseteit. A másik rendelet a nemzeti-ségi vidéken lakók nyelvének ismeretére vonatkozik és megkívánja a fontosabb állást betöltő megyei tisztviselőktől a nép nyelvének szóban és írásban való birását.

Az inkompatibilitásról szóló rendelet megállapítja az összeférhetlenséget a tisztviselőknek részvénytársaságok, szövetkezetek, pénzintézetek, gyárak és forgalmi intézetekben elfoglalt igazgatósági, vagy felügyelő-bizottsági tagsága által. Mivel az ilyen állások mindig az illető helytől és körülményektől függnak, a rendelet nem tárgyalja az összes konkrét eseteket, hanem általános tételként a következő három pontot állítja fel:

Összeférhetlenség forog fenn, először: ha a mellékfoglalkozás oly nagymérvű időt vesz igénybe, hogy ezáltal az illető tisztviselő hivatalos teendői elvégzésében akadályoztatik. Másodsor: ha az illető intézet a törvényhatósággal, vagy a törvényhatóságnak azon részével, amelyben a tisztviselő működik, olyan kapcsolatban van, hogy az ott működő hivatalnok a közérdek kellő megvédésére képtelen. Harmadsor: Ha az intézet, vagy annak tendenciája olyan, amely kizárja, hogy a vármegyei tisztviselők annak igazgatásában résztvehessenek anélkül, hogy hivatali állásának tekintélyét kellőképpen megvédhetné.

A belügyminiszter egyuttal az összes hivatalnokok köteletségévé teszi, hogy minden egyes esetben, ha ilyen állásba jutnának, az állást a törvényhatóságnak bejelenteni tartoznak és a közgyűlés engedélyezése nélkül az állást el nem fogadják. Abban az esetben, ha a

törvényhatósági bizottság inkompatibilitást alapít meg, a tisztviselőnek rögtön le kell mondania állásáról.

A nyelvkérdéssel foglalkozó rendelet kötelezőleg előírja, hogy olyan vidékeken, ahol vagy vegyes, vagy idegen nyelvű lakosság van, azon vármegyei tisztviselőknak, akik állásuknál fogva a néppel sűrű összeköttetésben állnak, tehát a főszolgabírák és szolgabíráknak ismernie kell a kerületek lakosságának nyelvét és azt legalább oly mértékben kell bírniok, hogy akadálytalanul érintkezhessek a néppel, annak nyilatkozatait megérthesse és saját intézkedéseit a nép nyelvén megmagyarázhassa. Ez elengedhetetlen követelménye a jó közigazgatásnak és egy szersmind azon misszióknak, amely a nép anyagi és szellemi érdekeiről lelkiismeretes gondoskodást követel egy törvényhatósági tisztviselőtől. A vármegye közgyűlésének feladata gondoskodni arról, hogy azon tisztviselők, akik kerületük nyelvét még nem ismerik, azt mielőbb elsajátítsák.

A politika ujéve.

Az üdvözlések.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 28.

A politika karácsonyi szünetét ma megzavarta a főrendiház ülése, amely azonban a főrendek lanyha érdeklődése folytán nem okozott semmi emóciót. A fővárosban időző politikusokat most egyedül az ujévi üdvözlések kérdése izgatja, mert ebből az alkalomból több olyan enunciaciót várnak, amelyek, ha nem is tulságosan fontosak, de a jövő munkásságára és néhány érdekes kérdésre világosságot vethetnek. Szenzációsabb nyilatkozatra nem igen van kilátás.

Távirati tudósításunk:

Delegátusok Pólában.

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse szerint Montecuccoli gróf haditengerészeti parancsnok a két delegáció tagjait január 13-án Trieszthől Pólába és Fiuméba teendő hajóuttra hívta meg. A haditengerészet három napra a Thalia Lloyd-gőzöst bocsátja rendelkezésére a delegátusoknak, amely hajó, néhány hadihajótól kísérve, fogja elszállítani a delegátusokat Pólába és Fiuméba, hogy ott megsejmlélhessék a hajóépítéseket és ágyuzással kapcsolatos harogyakorlatoknak legyenek tanui. A Thalia fedélzetén néhány tengerésztiszt fogadja a delegátusokat és adja meg nekik a szakszerű felvilágosításokat. Ha a delegációk január 20-ika előtt kezdenék meg működésüket, akkor az elindulást korábbi időpontra teszik. A kirándulásnak az a célja, hogy a delegátusokat felvilágosítsák a haditengerészet szükségleteiről, bemutassák nekik a flotta teljesítő-képességét és meggyőzzék őket a haditengerészet további tervszerű kiépítésének mulhatatlan szükségéről.

Ujévi üdvözlések.

Budapesti tudósítónk jelenti: A mai lapokban az a hír jelent meg, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazik, kihallgatásra megy a királyhoz. Ez a híresztelés téves, mert a miniszterelnök nem az osztrák fővárosba, hanem Dánosra megy és ott marad új évig. Január elsejére feljön Budapestre, hogy az ujévi üdvözléseket átvegye. A koalíciós pártok nevében a miniszterelnököt Holló Lajos

fogja üdvözölni. A függetlenségi és 48-as párt és valószínűleg a többi pártok is ezenfelül Justh Gyula, a képviselőház elnökét is üdvözölni fogják az új év alkalmából. A függetlenségi párt nagyobb óvációra készül elnökének, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek üdvözlésére, ennek részletei azonban még nincsenek megállapítva, mert Kossuth jelenleg betegen fekszik. Hír szerint fontos politikai enunciaciók várhatók a miniszterelnöknek és Kossuth Ferencnek az üdvözlésekre adandó válaszában.

Elmegy a primadonna.

Kállay Jolán bucsuja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Elmegy a primadonna. Élemedett színházi lókák, makacs zártszékbérlők és boldog páholybirtokosok egyformán érzik ennek a három szónak a jelentőségét. A szemekből kihull a könny, a krónikás kezéből kihull a toll; hajh, elmegy a primadonna. A magas cék birodalmában gyász van. A karhölgyek gyászfátyolos hangon énekelnek, a karmester Beethoven gyászdindulóját dirigálja a Varázskeringő muzsikája helyett, és a színügyi bizottság sok vihart látott tagjai aggódva néznek össze:

— Mi lesz ezután?

Szóval: olyan a hangulat, mint kormányválságok idején. Mert a primadonna legalább is olyan fontos valaki, mint a miniszterelnök. Sőt fontosabb. Mert a miniszterelnök a kvótát emeli, a primadonna azonban egyrészt a szoknyáját, másrészt a lábát. És ha ezer embert megkérdezünk, 999 biztosan kifogja jelenteni, hogy a kvótaemelésnél a szoknyaemelés sokkal jobban izgatja. A miniszterelnök is mosolyog és sokat ígér, a primadonna is. A különbség csak az, hogy a primadonna esetleg meg is tartja az ígértelt, amit a miniszterelnök nem tesz meg. Szóval a mérleg határozottan a primadonna javára üt ki.

Tehát: elmegy a primadonna. Kállay Jolán, az aradi Nemzeti Színház primadonnája tegnap reggel elutazott Aradról, talán örökref Utoljára a Vig özvegy címszerepét kreálta. Cudálatos tüzzel, egész szívvel lélekkel játszotta meg ezt a szerepet, hogy utána átengedje a helyét a jövő primadonnájának. Bucsunak furcsa bucsu volt: előzetes jelentés nélkül, a legnagyobb titokban ment el Kállay. A színháznál úgy beszélnek, hogy tíz napl szabadságot kapott, de, hogy tényleg elment, annak tanúsága az a levél, melyet a primadonna néhány jóemberéhez intézett s amely így szól:

... Reggel utazom a gyorsal és most olyan rossz kedélyhangulatban vagyok... Sok minden fáj, amit nem lehet leírni; a mai előadás, ha nem térnék többé vissza, legyen emlékem, melyet igazán szívből játszottam. Most társalkedőnöm társaságában vagyok s kérem magukat, szeressenek továbbra is. Ha mégis visszajönnek, akkor nagyon boldog leszek...

Isten áldja meg valamennyiüket, sok üdvözlötet küld a társaságnak az özvegy, aki csak a színpadon vig:

Jolán.

Hogy mi indítja Kállay Jolánt a távozásra: nem tudható. Lehetséges, hogy jobb szerződés, lehetséges, hogy a primadonnaszeszély. Annyi bizonyos, hogy az aradi színpad kvalitásos, nagytehetségű művésznőt veszt el benne, akit igen nehéz lesz majd pótolni.

Színházi körökben *Komlóssy* Emmát emlegetik Kállay utódja gyanánt. Ezzel a szerződésével mindenesetre meg lehetne elégedve mindenki, mert annyi bizonyos, hogy ebben az esetben Arad lenne az a vidéki város, amelynek a legkitűnőbb primadonnája van. Ez azonban egyelőre csak kombináció s noha minden színházjáró szeretné, ha *Komlóssy* meg lehetne nyerni Arad számára: alig reméljük, hogy ez sikerülni fog. Ebben az esetben *Szendrey* igen nehéz kérdés előtt áll, mert *Kállay* Jolánt csak elsőrendű művésznővel lehet pótolni, — a vidéken pedig ilyen aligha akad.

Nem lesznek új tisztviselők.

A rendőrlétszám szaporítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Öt év óta állandóan szó volt Arad törvényhatósági bizottságának közgyűlésén arról, hogy a közigazgatás szervezetére vonatkozó szabályrendeletet változtatni kell, egyrészt a közigazgatás menete, másrészt a közigazgatási tisztviselők érdekében is. A törvényhatósági bizottság tudvalevőleg egy ad hoc bizottságot küldött ki a kérdés megvitatására. A bizottság több ízben ülésezett és a megbeszélések alapján *Varjassy* Lajos polgármester jelentést készített, amely a szükséges módosítások életbeléptetését ajánlja. A polgármester jelentését ma tárgyalta a törvényhatósági bizottság. A javaslat főbb pontjait az alábbiakban ismertetjük:

A törvényhatósági bizottsági tagok választására névsze megállapított 4 kerületet a terület beosztás szerint kérem megállapítani azzal, hogy az I-ik, II-ik, III-ik kerület egyenként 8, a IV-ik kerület pedig 17 törvényhatósági bizottsági tagot választ.

A közigazgatási osztály személyzetét a következőleg véleményezem megállapítani: főjegyző, aljegyző a katonai osztály vezetője és egy segéd iszt. Ezen ügyosztálynál a meglévő személyzettel az aljegyzői állás új állást képezne.

Az új aljegyzői állás szervezését nem csak ama szempontból hozom javaslatba, hogy különösen közgyűlések és közigazgatási bizottsági ülések alkalmával a különben is sok dologgal megterhelte, jelenleg alkalmazott 2 aljegyző igénybevétele elkerülhető legyen, a főjegyzőt is munkájában támogassa, hanem főleg azért, hogy az árvaszékek jegyzője nincs, szabadságolások és betegségek alkalmával a munkabeosztás nagy akadályokba ütközik és az egyik árvaszéki ülnöknek távollétében az összes munka egy ülnökre nehezedik.

Javaslatba hozom azonban, hogy ezen ügyosztályhoz egy napidíjas irnoki állás szerveztesse avégből, hogy a gazdasági székhez beérkezett és kiadott ügyekről iktató könyvet, névmutatót vezessen, a gazdasági szék javaslatait leírja és kiadványozza. Ezen állás a kiadóhivatal felhalmozott teendőit némileg lecsökkentené. Az állás szervezése 2 korona 40 fillér napidíj számításával a költségvetést 866 koronával emelné.

Az adóügyi osztály lényegesen megváltoztatandó volna, figyelemmel azonban a kiadásokra és arra, hogy az adóügyi osztályok a kormányhatóság által rövid idő alatt egységesen fognak szervezteni, ezáltal módosítást nem ajánlok, azonban az időközben emelt és jövőre gyött személyzeti létszámra való tekintettel a 24-ik §-ba 4 adóízt helyett 6, 6 végrehajtó helyett 7, továbbá 2 becsüs és 1 debos felvételét a közmunkafelügyelőnek törlesztését javaslom. A közmunkafelügyelő jelenleg a mérnöki hivatalba van beosztva.

A rendőrségnél ez alkalommal nagyobb változást nem javasolhatok, de feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a II-od osztályú rendőrök száma 10 el szaporíttassék. Ezt a közszolgálat és a közbiztonság érdeke eléggé indokolja.

A rendőrlétszámra 10 el való szaporítása esetén volna 85 első osztályú és 40 második osztályú rendőr. A létszámemelés a költségvetést fentl. címen 7590 koronával, úgy a ruhailletmény fejében járó összeggel emelné.

Javaslatba hozom, hogy egy számvizsgálóval, évi 2200 korona fizetéssel és 440 korona lakbérilletményvel és 2 gyakornokkal, egyenként 1000 korona fizetéssel a számvevőőség létszáma emeltessék.

Az iskolafelügyelői állást jelen alakjában fenntartandó: ak nem tartom, hanem ehelyett népoktatási tanácsnoki állás szervezését javaslatba hozom. Ezen állás a város pénztárát az iskolafelügyelő jelenlegi illetményével szemben évi 800 korona fizetés és 160 korona lakbérrel terhelné.

A polgármester által alkalmazott városi közegek közé 1 fogyasztási adófelügyelő 3400, egy segédfelügyelő 2800, két könyvelő egyenként 2400, egy fogyasztási adópénztárnok 2400, egy ellenőr 2000, hét vizsgáló egyenként 1800, hét vizsgáló egyenként 1600 és egy hivatalosolga a szolgaszemélyzet kötelékébe évi 800 korona fizetéssel bevételessék.

Mint hogy pedig a javaslatba hozott számfelemelés összesen 16.936 korona kiadást okozna s miután az 1908. évi költségvetésben erre fedezet nincsen, javaslatba hozom, méltóztassék elrendelni, hogy a temető alap, amelynek álladéka jelenleg 6600 korona, amelynek évenként 6000-8000 korona jövedelme van s különben és rendszerint csak a temetőfelügyelők fizetésére szolgál alapul, a városi közpénztárba beutaltassék, a jövedelem a városi közpénztárt illesse.

A javaslatba hozott *Szathmáry* Károly szelott. A súlyos pénzügyi helyzet ugymond köteleességévé teszi a törvényhatósági bizottságnak, hogy fontolóra vegye, vajjon szükség van-e az új állások szervezésére. A rendőrség létszámának felemelését helyesli, de a többire nézve úgy véli, hogy helyesebb volna, ha a város több fizetést adna a jelenleg alkalmazásban lévő tisztviselőknek, a létszám felemelése helyett.

Nagy Sándor dr. a javaslat elfogadása mellett szól. Egy idő óta erős takarékoskodási irány kapott lábra, ez a tendencia tiszteletre méltó, de úgy véli, hogy egy inelgens, fejlődő városban csak a város érdekeinek veszélyeztetése nélkül lehet takarékoskodni. Abban egyetért *Szathmáry*val, hogy a tisztviselők fizetését rendezni kell. Ő mindenkor megszavazta a tisztviselők méltányos igényeit, de a tisztviselők létszámának szaporítása elől sem térhet ki. Arad ügyforgalma oly nagy mérvben megszaporodott, hogy szinte lehetetlenség a létszámemelés elől elzárkózni. A tisztviselőket senki sem vádolhatja munkanélküliséggel, de nagyobb lett az ügyforgalom. Ennek elbírálására a tanács a legilletékesebb. Nem tételezi fel, hogy a polgármester ok nélkül áll elő egy népszerűtlen javaslattal.

Varjassy Lajos polgármester hosszabb beszédben támogatja javaslatát.

Avassy Géza azt indítványozza, hogy adják ki a javaslatot a szervező bizottságnak.

Müle Lajos dr. szintén ebben az értelemben szól, kivéve a rendőrség létszámának szaporítását. Ezt elfogadja.

Somló Ármán dr. *Müle* indítványát pártolja.

Steiner József: A szervező bizottságot már öt évvel ezelőtt küldték ki, bizonyos tehát, hogy már akkor szükség volt az új állások szervezésére. Ám az is tény, hogy a polgárság is kiméltre szorul.

Nesnera Aladár úgy véli, hogy nem a személyzetet kell szaporítani, hanem a rendszeren kell változtatni.

Reisinger Sándor felszólalása után a közgyűlés egyhangulag megszavazta a rendőrlétszámra 10 el való szaporítását, a

javaslat többi részére pedig úgy határozott, hogy azok visszaadandók a szervezési bizottságnak. Együttal több taggal kiegészítették a szervezési bizottságot.

Feljelentés Opre Péter ellen.

A büntetendő hidegviz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28.

Egyáltalában nem titok senki előtt, hogy *Opre Péter* aradi ügyvéd esztendőnk óta fáradozik egy saját találmányu gyógymód tökéletesítésén. *Opre* félbehagyta ügyvédi praxsisát is, s mindez időjét az *Opre*-kurának szentelte, melynek csodáiról az aradi lapok hasbjain hasábos cikkeket helyezett el. Sok esetben tényleg igen szép eredményeket ért el az ügyvédből lett orvos, aki valóságos szanatóriumot rendezett be a tulajdonát képező *Katalin* fürdőben s ott betegeit gondos ápolásban részesítette.

Miután azonban nem üthet ki minden jót, *Opre Péter*nek is balul sikerült az egyik beteg kezelése. Ez volt az oka, hogy *Hecht* Arnold dr. kerületi orvos a tegnapi napon feljelentést adott be az aradi rendőrséghez *Opre* ellen — kuruzslás miatt. A feljelentést bő kivonatban itt ismertetjük:

Tekintetes Kapitányi hivatal

Arad.

Opre Péter ügyvéd uton-utfélen, újságokban is hirdeti, hogy az ő „sajátos” gyógymódjával az orvosok által is gyógyíthatatlanoknak tartott betegeket meg tudja gyógyítani.

Habár azon vélelem uralkodik, hogy *Opre* ügyvéd nem vétkezik a kuruzslásban, minthogy állítólag a kuruzslás kritériuma t. i. az, hogy díjazás mellett gyógyít hiányzik cselekedetéből, én mégis azon nézetem vagyok, hogy *Opre* ügyvéd bűnös cselekedetet követ el, midőn az orvosi tudományokban való teljes járatlanság mellett súlyos betegeknek gyógyítási célzattal tanácsokat ad, melyek a betegre ártalmassá válhatnak. S azon nézetem vagyok, hogy a kuruzslás kritériuma sem hiányzik eljárásából, mert díjazást is elfogad, ha mindjárt turkolt alakban akként, hogy egy egy egyszerű vizgyógy-proceduráért, melyért a leghíresebb vizgyógyintézetekben sem számítanak többet, mint egy koronát, 5 három koronát fizettet a beteggel.

Ezen feljelentés alapját képezi: *Gaál* Károly szarvasi gazdálkodó súlyos tüdőbajban szenvedett. Ezt a betegét *Opre* levetkőztető megvizsgálta és különös fürdőket rendelt a betegsége ellen. A fürdők következtében jobboldali mellhártya lobot kapott. Ezt a bűncselekményt, a feljelentő, mint közhivatalban levő orvos hozza a hatóság tudomására és kéri, hogy *Opre Péter* ügyvéd ellen a megtorló eljárás iránti intézkedéseket helyezze folyamatba.

Hecht Adolf dr.,
ker. orvos.

A feljelentést a rendőrség az ügyészghez tette át, amely viszont az illetékes járásbíró-ághoz küldötte az aktákat. Ide érkezett be a mai napon *Hecht* Adolf dr. pótfeljelentése, amely szerint a beteg állapota súlyosbodott és felépüléséhez alig van remény.

Az érdekes feljelentés a közeli napokban kerül tárgyalás alá és minden valószínűség szerint *Opre Péter* felmentésével fog végződni.

Alkalmunk volt az Opre-féle kuráról az arad-mezeyel közokórház egyik orvosával beszélgetést folytatni. Az illető orvos kijelentette, hogy a kura egyáltalában nem mehet kuruzslás számba, sőt tapasztalatai alapján kijelentette, hogy határozottan üdvös hatása. A diagnózis megállapításánál azonban mindenesetre célszerű volna orvosi tanácsot igénybe venni, nehogy a mostanihoz hasonló sajnálatos esetek előforduljanak.

Ajándék a horvátoknak.

Adja: a nemzeti kormány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 28

Rakodczay Sándor horvát bán ma hivatalosan bejelentette a volt horvát nemzeti-pártiak előtt azokat a vívmányokat, amelyek *Wekerle* Sándor miniszterelnök és kormánya a horvátoknak adnak, nagyobb dicsőségére az egységes magyar államnak, a magyar államnyelvnek és hasonló apróságoknak. A vasut nyelve horvát lesz, a felírások horvátul fogják hirdetni a nemzeti kormány dicséretét, a közös hivatalok iratai a horvátok győzelmét fogják hirdetni. És így tovább.

Mindez már nem ujság. De az, hogy *Wekerle*, aki az ígéretek betartásával nem igen erőlteti meg magát, most beváltja a nyár folyamán tett ígéreteit: az nem csodálatos ujság ugyan, de ujság.

Zágrábból jelentik: Ma délelőtt a volt nemzeti pártiak az országgyűlés épületében konferenciát tartottak, amelyen körülbelül százan jelentek meg, többnyire választók és hivatalnokok. Parlamenti férfiak csak kevesen voltak, köztük *Tomasics* Miklós, a gyűlés összehívója, *Erdődy* István gróf, *Gyurgyevics* Lázó és más volt képviselők, továbbá *Josipovics* Imre volt horvát miniszter.

Tomasics Miklós megnyitó szavaiban üdvözölve a megjelenteket, majd visszapillantást vetett a nemzeti párt politikai multjára és azon eseményekre, amelyek a nemzeti párt bukását okozták. Beszéde végén felszólította az egybegyűlteket, hogy alakítsák meg a nemzeti pártot.

Többek felszólalása után

Rakodczay Sándor horvát bán tartott hosszabb beszédet, amelyben egész politikai programját feltárta. Előadta, hogy ő a horvát-magyar kiegyezés alapján áll és annak minden egyes pontját alaposan és teljesen keresztül kell vinni. A kényes kérdések közül való első sorban a szolgálati pragmatika. A bán erről részletesen nyilatkozott és elmondotta, hogy arra kell törekedni, miszerint a kiegyezés minden tekintetben érvényre jusson. Kijelenti, hogy a horvátországi vasutakon a szolgálati nyelv horvát lesz. Elmondja továbbá, hogy a vasutak terén Horvátországnak milyen vívmányai lesznek. Így a horvát hivatalnokok számának szaporítása horvát vasuti iskola felállítására és egyéb más téren nyert eredmények. A közös hivatalok címerein a felírás csak horvát lesz és a hivatalos nyomtatványain is csak horvát feliratok lesznek. A földmivelésügyi miniszteriumban horvát osztályt fognak létesíteni, amelynek feladata lesz, hogy a horvát érdekeket előmozdítsa. Ezután a bán egész sor új vasutat sorolt fel, amelyeket horvát területen legközelebb ki fognak építeni. Bejelenti továbbá, hogy a kor-

mány Horvátországban is behozza az általános, egyenlő, titkos választói jogot. Végül kéri az unionisták támogatását.

Az értekezlet azután elfogadott egy határozatot, amely szerint bizottságot küld ki, hogy az a vasuti szolgálati pragmatika kérdésében precíz állásfoglalást javasoljon. Kimondja a párt, hogy elvben *Rakodczay* horvát bán kormányprogramját fogadja el saját munkaprogramja alapjául és mint olyant ki fogja szélesíteni. Megválasztották egyúttal a bizottság tagjait is, akik még ma este megkezdik a tanácskozást és annak eredményét a holnapi plenáris értekezlet elé fogják terjeszteni.

KOMLÓSSY EMMÁNÁL.

... Szeretnék aradi primadonna lenni ...

Arad, december 28.

Ezzel fogadott *Komlóssy* Emma. Ezzel és piros pongyolában. Mikor arra kértem, hogy írjon valamit az Aradi Közlönynek, rákezdett arra a közismert mesére, hogy „Arad szép város, a közönség nagyon kedves és én ...” Itt félbe szakítottam és azt mondtam neki, hogy ezt elmesélte már előtte *Yvonne de Treville* és erre kiűtött belőle az asszonyok közös vonása, a hiúság és azt mondta, hogy tud ő, ha muszáj, szellemesebb is lenni és ami ezután jön, azért már a kedves művésznő vállalja a felelősséget.

— Én olyan buta vagyok, hogy nem tudok semmit se. No ne, mert még elhiszi a publikum. Tulajdonképen én nagyon okos leány vagyok, de ma délben ebédre voltam hivatalos, délután pedig teáztam, a teához sok rumot, az ebédhez rém sok bort ittam és most nagyon nagyon fáradt vagyok. Este az Üdvöskét végig kell énekelnem, még pedig nagyon szépen, mert nagyon szeretnék tetszeni az aradi publikumnak.

— No, az könnyen fog menni, szoltam én közbe és ezért *Komlóssy* Emma nem akarja vállalni a felelősséget.

— Ugy szeretnék valami kedveset írni, — folytatta a művésznő — de hát nézzen körül, tizenyole ruha hever itt körülöttem, a fülemben meg a Tapskoplé cseng, hát hogy is írjak én akkor magamról? Ugy szeretném, ha valaki megírná helyettem, hogy nagyon, nagyon szeretnék aradi primadonna lenni. Ha magam írom, úgy még félremagyarázhatják, de hiszen már az Aradi Közlöny olyan kedvesen írt az én esetleges szerződöttesemről, hogy a szerénytelenség vádját is elviselem.

Itt megint megakadt a toll a kedves művésznő kezében. Látogató érkezett. Ezt a látogatót is szerencsésen kibőjtöltem és átadtam a tollat, hogy hát most csak már fejezze be ezt a kellemetlen kis ügyet, mert ezen át kell esni.

— No jó, most jöhet akárki, én írok, felelte és belemártotta a tollat a tintába.

Még a pentot sem tette fel a fél órával előbb befejezett mondat után, már ismét kopogtatnak.

Az én szemeim szikráztak, a művésznő szemei mosolyogtak. *Komlóssy* Emma szemei ugyanis nem tudnak szikrázni, csak mosolyogni. Én másfél órai mosolygás után kétségbeesetten konstatáltam, hogy itt nem kapok cikket, ebből nem lesz intervjú, bucsuztam és most nem tudom, hogy számoljak be erről a szépen indult kiküldetéséről?

Komlóssy Emma megesküdött, hogy ha eselleg öt évig aradi primadonna lesz, időt szakít magának és egy egész cikket teszi jóvá mostani mulasztását.

Ezek után magára kapta az Üdvöske szerepét és a Fehér Keresztből átrepült a színházba.

Jegyezte és megtoldotta.

Daru.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután *Josette* kisasszony, a feleségem, vígjáték. Este *Piros bugyelláris*, népszimű. *Komlóssy* Emma fendégfelleptével. (A bérlet.)

Hétfő: *Vándorlegény*, operett. *Komlóssy* Emma vendégfelleptével. (B. bérlet.)

Kedd: *Vig szalmaözvegyek*, operette-paródia. *Nagy Cabaret*. (C. bérlet.)

Szerda: Délután *Boszorkányvár*, operette. Este *Szentivánéji álom*, tündérrege. (A bérlet.)

Csütörtök: *Szentivánéji álom*, tündérrege. (B. bérlet.)

Péntek: *Kerülő ut*, dráma. Bemutató előadás. (B. bérlet.)

Szombat: *Kerülő ut*, dráma. (A bérlet.)

Komlóssy Emma vendégjátéka.

Arad, december 28.

Tegnap telt ház előtt debütált *Komlóssy* Emma Aradon. Ma már zsufolt ház lelkesedett gyönyörű játékaért, pazar énekeért. Az Üdvöskében excellált ma a kitűnő művésznő olyan szerepben, mely nem kiabál, nincsen tele ismétlésekre alkalmas énekszámokkal és *Komlóssy* Emma ma újabb bámulokat szerzett finom játékának, végtelenül bájos egyéniségének és operette-primadonnánál ritkaság számba menő énekművészetének.

Az Üdvöskével épp olyan nagy sikere volt, mint tegnap *Cassanovában*. Megjelenésével elbájolta, játékaival meghódította a közönséget, melynek sorában ma már egy sereg *Komlóssy*-imádó is volt. Egy nap alatt nagyobb sikert művésznő még nem aratott Aradon.

A környezet is fokozott kedvvel játszott. *Leövey* kacagató *Lórá*n fejedelem volt. *Vár*ny *Roccoja* állandó derűtségben tartotta a publikumot. Nagyon szépen énekelt *Ladislav* és szépségével és kedves játékaival gyönyörködtetett *Zalay* Margit.

H. G.

* *Komlóssy* Emma bucsufellepte. Hétfőn este bucsuzik *Komlóssy* Emma az aradi közönségtől. A művésznő hétfőn a *Vándorlegény* című bájos operett *Oculi* szerepét játsza, amelyben a fővárosban nagy sikereket aratott.

* Szilveszter-est a színházban. A színház vezetősége gondoskodott arról, hogy a közönség Szilveszter-estén pompásan mulasson a színházban. Az igazgatóság kitűzte előadásra *Horovita* Gusztáv és *Kaszab* Géza pompás operett-paródiáját, a *Vig szalmaözvegyek*-et. A harmadik felvonásban magas színvonalon álló kabarét mutatnak be *Wlassák* Vilma, *L. Zikó* Ilma, *Ferrari*, *Vajda* Dezső és *Szathmáry* Árpád.

* A gyémántok országából. Afrika kincsekben gazdag vidékeire vezet bennünket a kineamatográf-gép. Oda, ahol a föld méhébe milliókat érő gyémántokat rejtett el a természet és amelyért százazrek dolgoznak vérés verejtékkel. Ha a szerencse kedves, gyakran egyetlen drágakő egy egész életre dug gazdag emberré teheti a kincskeresőt. Az afrikai gyémántbányák egy részvénytársaság tulajdonában vannak, melynek megalapítója a nemrég elhunyt *Rhodes* Cecil, Afrika Napoleonja volt. Ezekben a bányákban több mint ötvenezzer, minden világrészről összehozott ember dolgozik és a legmodernebb gépek segítségével hozza napvilágra a föld legértékesebb kincsét, a gyémántot. A világnak ezt a legnagyobb gyémántbányáját mutatja be élethű mozgóképekben vasárnap az *Urdnia Színház*. A vasárnapi nagyszerű műsoron szerepel még *Texas-Tex* lovasmatatványával, egy afrikai fölvtél: a vadember, aki egy gyönyörű fiatal asszonyt ragad magával a rongótegebbe. Ezek mellett még sok mulatságos kép szórakoztatja a közönséget.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz a színházban. Délután a *Josette* kis-

asszony, a feleségem című pompás francia vígjátékot játsszák H. Körössy Jucival a címszerepben. Este Komlóssy Emma folytatja vendégszereplését *A piros bugyellárís* Török bírólé szerepében.

* A jövő hét műsora. Újév napján két előadás lesz a színházban. Délután a *Boszorkányvár* operettet játsszák, este pedig Shakespeare gyönyörű tündérrégiéje, a *Szentivánéji álom* kerül színre, amelyhez Mendelson örökbecsű zenét komponált. Pénteken mutatja be a társulat Henry Bernsteinnek, a *Baccarat* és *Tolvaj* híres szerzőjének nagyszerű, szenzációs drámáját, a *Kerülő ut-at*.

A város milliója.

Vita a bankok körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 28

Aradváros törvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésén tárgyalta az Aradi első takarékpénztárnak és az Aradmegyei takarékpénztárnak azt az ajánlatát, hogy a bírólétébe helyezték 1 millió 238 ezer koronányi összeget betétül elfogadja és a betétért öt százalékos ad. Az ügy körül hosszabb vita volt.

Somló Armin dr. azt indítványozta, hogy az összegben az összes aradi takarékpénztárakat részesítsék.

Révész Adolf ellenzi, hogy a pénzt takarékpénztárakba helyezték. Bizonyos, hogy a város megnyeri a pert és így semmi szükség nincsen erre. Ezzel legfeljebb az angoloknak használnánk, akik elég ravaszak és úgy tünnetik fel a dolgot, mintha áldozatot hoznának. Nem tudja, hol tanulták az angolok a klasszifikációt, Londonban e, vagy Aradon, bizonyos azonban, hogy hálátlanság volna a többi pénztintézetrel szemben, ha őket mellőznék. Nem fogadja el az ajánlatot. Révész Adolf szellemes ötletekkel telt felszólalása állandó derűtségben tartotta a közgyűlés tagjait és a törvényhatósági bizottság tekintélyes részét az ő álláspontjára terelte.

Steinhardt Mór dr. mint jogász kíván a tárgyhöz szólani. A tanácsot nem lehet hálátlansággal vádolni, mert meg van kötve a keze. Ahhoz ugyanis, hogy a pénzt takarékpénztárba helyezték, szükség van a másik fél beleegyezésére is, ez pedig csak akkor adja beleegyezését, ha az összeget a két takarékpénztárban helyezték el. Maga is hiszi, hogy a város meg fogja nyerni a pert, de nincs kizárva, hogy öt százalékos kamat fizetését mondja ki a bíróság. Ez esetben a városnak kellene a hiányzó összeget pótolni. Ha takarékpénztárba helyezték a pénzt, úgy a város a kamatnak kamatját megkapja. A mostani, szorult viszonyok közepette ez az összeg sem megvetendő. Ő is csak kényszerűségből fogadja el ezt az ajánlatot és indítványozza, hogy mondják ki, miszerint a város a többi pénztintézetek iránt is a legnagyobb bizalommal viseltetik. Ez szükséges, nehogy a dolgot félreértsék.

Steigerwald Alajos, Lukácsy Lajos és Domonkos Lajos felszólalása után Révész Adolf reflektált Steinhardt szavaira, újból is hangzattatván álláspontjának helyességét, hivel között tetszést keltvén elmés és nyomós megjegyzéssel.

Vajda István dr. közgazdasági szempontból ajánlja a javaslat elfogadását.

A polgármester ezután szavazást rendelt el. A közgyűlés 31 szavazattal 18 ellenében a tanács javaslatát fogadta el. Eszerint az 1.238.000 koronát az Aradi Első Takarékpénztárban és az Aradmegyei Takarékpénztárban

helyezték el. Kimondta továbbá a törvényhatósági bizottság, hogy ez a határozat csak birtokon kívül felelbevezhető és hogy a többi takarékpénztárak iránt szintén bizalommal viseltetik.

HIREK.

Udvözet Barabásnak.

Arad, december 28.

Aradváros törvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésén, mint előre látható volt egyhangulag és élénk éljenzések közepette elfogadta Radó Károly dr.-nak Barabás Béla üdvözlése iránti indítványát és elhatározta, hogy erről jegyzőkönyvi kivonatban értesít Barabást. Az indítvány elfogadásával kapcsolatban a törvényhatósági bizottság számos tagja üdvözlő táviratot küldött a Budapesten tartózkodó Barabásnak.

A sürgöny így hangzik:

Barabás Béla

Budapest.

Aradváros törvényhatósági bizottsága ma erkölcsi magaslatra emelkedve üdvözölte Arad nagyevű fiát. Ezen öröndetes tényben felismerjük városunk szebb jövőjének perspektíváját. Isten éltesse a delegáció hazafias erényekben gazdag elnökét.

Az üdvözlő táviratot a következők írták alá:

Hoffman Antal, Mülek Lajos dr., Nemes Zeigmond dr., Pozsgay Lajos dr., Leitner Ernő dr., Mittner József, Domonkos Lajos, Eles Armin, Odray Antal, Nagy Sándor, Tisch Mór dr., Nagy Kálmán, Steigerwald Alajos, Vizer Lajos, Vizer Aladár, Avarffy Géza, Szalay Arnold dr., Tabakovits Emil, Nikolics Géza, Reisinger Sándor, Wadowszky Gusztáv, Péterffy Antal, Stauber József, Steiner József, Marek Samu, Bokor Alajos, Szántay Béla, Kovács Vince, Maresch Gyula, Kossuth Pál, Probst Mihály, Révész Adolf és Szathmáry Károly.

— Kéry Gyula. Az a név, amely címként került ezek elé a sorok elé, egy poétalelkű újságírónak a neve. Egy újságíróé, aki a nap eseményeinek a forgatagában is ráér, hogy dalokat írjon, olyan dalokat, amelyeket mindenfelé énekelnek, ahol magyar szóval szólítják egymást az emberek. A mi műhelyünknek fontos tagja ez a poéta, aki Budapesten törli a fejét, hogy mivel kell élénkíteni, gazdaggá és színessé tenni ezt a lapot, amelynek minden sorába egy kis csapat szeretetteljes gondoskodása adja a lüktető életet. Az *Aradi Közlöny* budapesti szerkesztőségének vezetőjét, Kéry Gyulát ma tagul választották az ország legelőkelőbb irodalmi egyesületébe, a Petőfi-társaságba. Megválasztása után mindjárt megválasztották titkárnak is. Ez a kiténtetés érdemes és nagytehetségű embert ért: Kéry Gyula egyike a legjobb dalköltőinknek, aki a dalaihoz maga írja a zenét is, noha semmiféle hangszert nem játszik. Számos dalát országszerte éneklék. A „Minek is van szerelem a világon” című szerzeménye átment a nép ajkára. Kéry Gyulát illeti ezenkívül a legfőbb érdem a Petőfi-ház megalakítása közül. Rajta kívül még két újságíró választott be a Petőfi társaság: Sas Edét és Szécsi Ferenc drt.

— A püspöki székhely Makón. Ismeretes, hogy Kiss Pál dr. makói városi képviselő 54 társával indítványt adott be a városhoz a püspöki székhelynek Temesvárról Makóra való helyezése iránt. Az indítványt ma tárgyalta a városi tanács és javasolja a közgyűlésnek, hogy az ríjon fel az ügyben a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

— Meggyilkolt őrnagy. Berlinből jelentik: Tegnap meggyilkolva tájálták lakásán Schönebeck őrnagyot. A hulla mellett egy revolver feküdt, amelyből azonban egy töltés sem hiányzott. Eleinte azt hitték, hogy a gyilkosság boszu műve, mivel az őrnagy ismert volt rendkívüli szigorúságáról a katonaságnál. A rendőrség beható vizsgálata azonban kiderítette, hogy az őrnagyot saját felesége gyilkolta meg, aki ma reggel óta eltűnt.

— Eljegyzések. Vágó Viktor kir. kulturmérnök eljegyezte Bergmann Annuskát, Bergmann Mihály téglagyáros, birtokos, megyebizottsági tag leányát, Nagymarosról.

Sommer Nándor kir. törvényszéki aljegyző, az aljegyzői kar nagytehetségű, rokonszenves fiatal tagja eljegyezte Mihályi Manci kisasszonyt. Mihályi Ágoston és neje, Pósz Margit bájos és nagy műveltségű leányát.

— A Moltke—Harden per. Berlinből jelentik: Bernstein, Harden védője tizenkét kérdést fogalmazott meg, amelyet a törvényszék által kiküldött bizottság fog a kihallgatandó Steiningen titkos tanácsoshoz intézni. A törvényszék Lange bírót küldte ki a tanukihallgatás megejtésére, aki a jegyzővel együtt Münchenbe utazott. A bíróval együtt utazott azonkívül az ügyész és a pótmagánvádló képviselője. Harden megbízásából a tanukihallgatáson védője, Bernstein vesz részt. A kihallgatás eredménye a hétfői tárgyaláson lesz a nyilvánosság elé bocsátva.

— A katonatisztek fizetésrendezése. Bécsből jelentik: A katonatisztek fizetésjavításának ügye újabb stádiumba lépett. A közös hadügyminiszter a részletes tervet elküldötte a magyar és az osztrák kormányoknak. Januárban a hadügyminiszter a tervezetet a delegációk elé terjeszti s az osztrák delegáció minden bizonynyal meg is szavazza. Ha a magyar delegáció nem szavazná meg s a két delegáció között a nunciumváltás is eredménytelen marad, a magyar és az osztrák delegátusok együttes ülésben egyszerű szavazással döntenek. Ha ez esetben — mint a hadügyminiszter reméli — a magyar delegáció néhány tagja a fizetésemelés mellett szavazna, akkor a javaslat az együttes ülésen megszavaztatnék és a katonatisztek már tavaszkor megkapnák — január elsejétől visszamenően — a nagyobb fizetést. A fizetésrendezésre a hadvezetőség kilenc millió korona többletet kér, de ebből három millió az előléptetés díja révén megtérül, úgy, hogy az idei többlet csak hat millió korona. A fizetésjavítás nem lesz általános, csak azokat a rangfokozatokat javítják, amelyekben a csapattiszt szolgálati idejének legnagyobb részét tölti. A hadnagyi fizetés megmarad. A főhadnagy fizetését fölemelik és három fizetési fokozatot létesítenek, a fokozatokba három évi szolgálat után automatica lép elő a főhadnagy kétezerkétszáz, kétezerhátszáz és kétezerhatszáz korona fizetéssel. A másodosztályú századosi rangot megszüntetik s valamennyi százados az eddigi első osztályú százados fizetését kapja, háromezer koronát. A századosi rangosztályban hat fokozatot létesítenek, minden negyedik évben kétszáz koronával javítják a fizetését, úgy, hogy a korhatárig szolgáló százados négyezer korona nyugdíjjal mehet nyugalomba. A századosi rangosztály fizetésjavítása a tervezet legfontosabb része, ez a rangosztály szorult leginkább a javításra. A legtöbb tiszt ebben a rangban vonul nyugdíjba s valamennyi ebben szolgál legtovább, átlag tiztizenöt esztendő. A törzstisztek között csak az őrnagy és az alezredes fizetését emelik s mind a két rangosztályt két fizetési fokozatba osztják. A kilenc millió hitelnek nyolcvanhat szá-

zalékát a hadvezetőség a főhadnagyi és századosi fizetés javítására fordítja, nyolc százalék jut az őrnagyoknak és hat százalék az alezredeknek. Az ezredes és a tábornoki kar fizetését nem javítják.

— Az új iskolák építési. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén a hat új elemi iskola terveinek elkészítésével *Tabakovits* Emill műépítést és a *Fodor és Reisinger* céget bízta meg, akik közös ajánlatot adtak be, nyolc százalékot engedvén a mérnök egylet által megállapított díjakból. *Szabó József* építész ötven százalékot engedett a megállapított összegből, de miután a tervek gyors elkészítésére a másik ajánlkozó nagyobb garanciát nyújt, a törvényhatósági bizottság nekik adott megbízást. A határozat csak birtokon kívül felelbezhető.

— Házasság. *Auer Adolf*, a bocskói vegyészeti gyár prokuristája holnap, vasárnap esküszik Aradon örök hűséget *Szilasi Herta* kisasszonynak, özv. *Schulhof* Károlyné bájós és művelt nevelt leányának.

— Éhínség Romániában. *Jassyból* táviratozzák: Moldova északi és északnyugati részében a lakosság között újból nagyobb forrongás tapasztalható. A parasztok elégtelenségének oka az éhínség, amely a lakosságot borzasztóan megtizedelte. A gabona- és takarmányhiány megbénítja a kormány mentőakcióját. *Miroslava* és *Borlesti* községekbe katonaságot rendeltek ki a rend fentartására.

— Felrobbant csatorna. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A külső Soroksári ut lakóit ma este 8 órakor óriási robbanás ijesztette meg. A főváros IX. kerületében vannak a szeszgyárak, melyek szennyes vize is a közös csatornába folyik. A csatornavezeték a Soroksári ut alatt vonul az összekötő hídig, ahol a Dunába torkollik. Természetesen a gyárak szennyes vize sok szeszt is tartalmaz. Ez okozta a mai robbanást. Egy véletlenül a csatornanyílásba dobott égő gyufaszál a föld alatt másfél kilométernyire lángba borította a kandist, ami óriási robbanással járt. A házak falai megrepedtek belé. Számos ház fala megrepedt. A Soroksári uton lakók rémülten szaladtak ki az utcára, hol furcsa látvány tárult szemük elé. A csatornák nyílásán lángok csaptak ki. A kocsi at a robbanás jó nagy darabon felszakította s az így támadt résekben is hatalmas lángok törtek elő időnkint. De nemcsak az utca, hanem számos pince fala is beomlott, minek következtében több pincetűz ütött ki. Azonban a közeli gyárak tüzoltósága s az összes kerületek tüzoltósága rögtön kivonult a katasztrófa színhelyére és a tüzeket hamar lokalizálta. Nagyobb baleset szerencsére nem történt. Csak *Auer Ignác* pincér, ki a robbanás idején a Soroksári ut 84. számú házában egy félreeső helyen tartózkodott, szenvedett a csatornából kicsapó lángok folytán súlyos égési sebeket.

— Tettegességek egy gyűlésen. *Schwarz* ből táviratozzák: *Mayer Mihály* tanár országgyűlési képviselő tegnap itteni választói gyűlése alkalmával tettegességre került a sor, különösen a szociáldemokraták részéről, akik a gyűlést meg akarták zavarni. Több ember könnyebb sebeket kapott. A rendet nemsokára ismét helyreállították úgy, hogy a gyűlést be lehetett fejezni. Letartóztatás nem történt.

— Madame Thebes a jövő évről. A viághírű Thebes asszony, Páris kitűnő jésznője, minden évben kiadja előre a maga pontos és körültekintő jóslatát. Hogy aztán ezek a jóslatok beválnak e, arról Kilió elfelejtette könyvet vezetni. A jó, bolond világ azonban minden évben elolvassa a derék asszonyság kijelentéseit. A jövő év eseményeire nézve Thebes asszonynak a következő profeciói vannak: A fajok és osztályok viszálya a jövő évben is igen élénk lesz.

A földi javak tekintetében legjobban Franciaországban fognak állni az emberek, kivéve azokat a helyeket, — mondja a ravasz jésznő — ahol földrengés és tűzvész pusztít. Az ellenséges népek békülékenyen fognak egymáshoz közeledni s a pénzvilág emberei több sikerrel működnek, mint a politikusok, akik általános harcot akarnak. (Jó szíve van Thebes asszonynak!) A nők tevékenysége 1908-ban nagyobb arányokat ölt. (Jaj!) Az új év általában szenzációs eseményekben gazdag lesz, különösen merényletek dolgában. Hát ezeket jósolja a gondos madame, de aki nem hiszi, egész jól megélhet a Thebes féle jóslatok nélkül is.

— Meglepetés a reggelinél. *Lipcséből* jelentik: Tegnap Borezlóból az itteni pályaudvarra egy személyvonat robogott be, melyet két mozdony húzott. A megállás előtt az egyik mozdony feke elromlott s a vonat leszaladt a sínekről, be az állomásfőnök szobájába, melynek falát kiörte. Az állomásfőnök éppen a reggelinél ült, mikor a vonat berobogott a szobájába, de szerencséjére nem vesztette el hidegvérét és még a fal leomlása előtt kiugrott az ablakon. A vonatban ülő utasokat nem érte baleset, csak néhány nő ájult el a kiált ijedtség következtében.

— Caruso versenytársa. *Newyorkból* jelentik nekünk: *Florenzo Constantini* operaénekes versenyre szólította föl *Carusot*. A díj tizezer dollár, a melyet mind a két félnek letétbe kell helyezni. A zsűrit mind a ketten tetszésük szerint választhatják. *Caruso* eddig még nem felelt honfitársa kihívására.

— Kivégzett hercegnő. *Pétervárról* táviratozzák: Aboan a kivégzett asszonyban, aki merényletet követett el *Hörschelmänn* moszkvai főkormányzó ellen, a rendőrség a Pétervárról titokzatosan eltűnt *Mecseski* Erzsébet hercegnőt sejtí, aki az utóbbi időben elváltan élt férjétől. Állítólag a hercegnő fényképe és a kivégzett merénylő között nagy hasonlóságot találtak. Tudvalevőleg a hercegnő társalkodója is egyidőben tűnt el Pétervárról urnőjével. A kivégzett merénylő ruhájában és fejkendőjében *Mecseski* Erzsébet hercegnő tulajdonára ismertek.

— Rejtélyes rablómerénylet. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Komáromy* Sándorné, született *Palinta* Erzsébet 29 éves rendőrileg képesített hölgyet *Aisóerdősor-utca* 16. számú lakásától a mentők az éjjel a Rókus kórházba vitték. Az asszonyon mérgezési tüneteket észleltek. *Komáromyné* a Rókus kórházban eszméletre tért, ki lehetett hallgatni és az asszony akkor egy igen rejtélyesnek látszó, de igen valószínűtlen rablóhistoriát mondott jegyzőkönyvbe. Éjfél előtt félórával az utcáról egy 30–35 évesnek látszó szalonkabátos ember ment vele a lakására, akinek a fején piros sapka volt. Nem tudja már, hogy miféle piros sapka lehetett, de azt hiszi, tűzoltósapka volt. Ez az ember lefeküdt a dívánra és azt mondotta:

— Ne bántsál engemet, egyelőre pihenni akarok, nagyon fáj a fejem.

Szomorúan feküdt a dívánon, ezalatt pedig állandóan nézegette *Komáromyné* ékszereit. Egyszerre fölkelet, kivett a zsebéből egy üveget, amelyben sárga folyadék volt és megkínálta az asszonyt, hogy igyék. Jófajta pálinka hazulról. Az asszony vonakodott, de azután mégis ivott, nagy görcsei lettek, jajgatott, hányinger fogta el, mire az idegen rája támadt:

— Ne jajgass, mert megfojtalak! Ugyis meghalsz!

Erre ő segítségért kiáltott, a szomszédból berohant egy *Juliska* nevű leány, mire az idegen kiugrott az ajtón és eltűnt. A rendőrség kihallgatta a szomszédban lakó leányt, aki azt

mondja, hogy az egész rablóhistoriáról neki *Komáromyné* semmit sem beszélt. A férfit tényleg a szobában találta, ahová az asszony segítségkérésére sietett, de azt hiszi, hogy a férfi, aki kiszaladt, amikor ő bejött, *Komáromyné*nek *Jóska* nevű szeretője volt. A rendőrség tovább nyomoz a rejtélyes ügyben.

— Viharban. *Pelmouthból* jelentik: A *Gerling* nevű belga vontatógőzös *Lorientből* *Dünkirchen* felé haladva, befutott az itteni kikötőbe és jelentette, hogy ma reggel óriási keleti viharban a *Quessant* szigettől 65 tengeri mértföldnyire északnyugat felé elszakadt a vontatógőz, amelyen a 79. és 82. számú francia torpedónaszádokat ventatta. Ezen naszádok legénységét megmentették, de a járművek maguk menthetetlenek voltak.

— Értesítés. Az aradi zsidó hitközség tagjaira az 1908. évre kivetett kultuszadó elleni felszólamlások elintézésére kiküldött bizottság f. évi december hó 30. án d. u. 3 órakor ülésezik a zsinagóga épület I. emeletén levő ülésteremben *Miről* érdekeltek a hitk. alapszabályok 39. §-ának 1. pontja értelmében azzal értesítenek, hogy az adókirívás elleni felszólamlások a bizottság előtt előszóval is előterjeszthetők. A felszólamlási bizottság elnöke/je.

— Halál a vadászon. *Rennesből* táviratozzák: Halálos végű szerencsétlenség történt itt ma délután egy főuri vadászon. *Geoffry de Metumieres* gróf véletlenül a fegyverére esett, ez elszűlt és a golyó a gróf oldalába furódott. *Metumieres* néhány perc múlva belehalt sebébe.

— Éve eltemetett munkások. Annak idején jelentettük, hogy a nevadai Ely-köszénbányában történt katasztrófa alkalmával három munkás lent rekedt a bánya mélyén és még most is élnek. Mint berlini tudósítónk telefonálja, a *Lokalanzeiger*nek az esetről ezeket jelentik *Newyorkból*: Nagy izgatottsággal lesi Amerika munkásnépe azoknak a bányászoknak menekülését, akik már 23 nap óta benrekedtek az *Alfa-tárnában*, a nevadai Ely-köszénbányában. A bezárt és a romokkal eltorlaszolt három munkás telefonon adott életjelt magáról s azóta telefon utján és a szellőztető csövön át érintkezik a földszinén levő mentőkkel, akik eléséget bocsátanak le nekik a mélységbe. Az eltemetett munkások egyébként egészségesek és semmi sem szenvednek hiányt. Nevada kormányzója buzdító táviratot intézett a mentőkhöz és egy üveg whiskyt is küldött nekik.

— A motoros alatt. Ilyen című, tegnapi számunkban megjelent híreinkre vonatkozólag az Aradhegyaljai Motorosvasut Igazgatósága azt közli velünk, hogy a balesetet előidéző motor ki volt világítva s hogy az előtűt kocsin üldöknek semmi komolyabb bajuk nem esett.

— Ő maga is. Van a *Lipótvárosban* egy idős, nagyon gazdag uriaszony, aki szeret bizonyos körülményességgel beszélni és mindenáron elmésséget akar kifejezni.

Ez az uriaszony a minap egy társaságban arról beszélt, hogy milyen férjet szeretne felöltött leánya számára.

— A leányomnak — mondotta titkolhatóan göggel — nincs szüksége gazdag férjre, mert gazdag ő maga is, nincs szüksége okos férjre, mert okos ő maga is — csak tisztességes legyen az illető...

— Kérelem a jószívekhez. A *Szentpéter-téri* községi iskola napközi otthona 1908. január hó 8-tól kezdve naponta negyven szegénytanulót fog ellátni meleg főtt ebéddel. A tantestület kérő szóval fordul a jószívű adakozókhoz némi segélyért. A szíves adományokat kérjük *Maurer Mihály* igazgató irodájába küldeni.

— Betörések. *Vakmerő* betörésről ad hírt *csanádpalotai* tudósítónk: *Karácsony* éjjelén *Kriván* *András* *csanádpalotai* lakos házában is-

merellen tettesek a sötétség leple alatt nagymennyiségű búzát, kukoricát és egy leölt sertés húsát ellopták, kocsira rakták és elszállították. A csendőrség erőyes nyomozást indított a betörők kilétének kiderítésére, de mind eddig eredmény nélkül. — Kövegy községben ma éjjel ismeretlen tettesek feltörték *Lapu* lme községi jegyző éléskamráját és onnan nagymennyiségű sertéshúst, szalonnát és zsírt elvittek. A betörőknek eddig semmi nyoma.

— Lázadás egy norvég hajón. A spanyolországi Santonderből jelentik: Az *Ida* nevű norvég hajó fedélzetén valóságos csata zajlott le. A legénység és a tisztek között véres összecsapás támadt, melyet az okozott, hogy a legénység is, a tisztek is lerészegedtek. Az egyik gépész össze tüzött az egyik tiszttel. A kapitány beleavatkozott a verekezésbe, mire a legénység a kapitány pártját fogta. Abramton gépész fölkapott egy palackot és az első kapitány fejéhez vágta. Majd kést rántott és megsebesítette a második kapitányt. Az első kapitány erre meghagyta a legénységnek, hogy fogja el a gépészt. Erre a legénység megtagadta az engedelmisséget. A kapitány megadta a vészjelet. A santonderi tengerészeti hatóság erre két bárkán fegyvereseket küldött az *Ida* fedélzetére, a kik nagynehezen letartóztatták a lázadókat.

— Páris bünei. *Párisból* írják: A rendőrség és Páris egyik legkitűnőbb vizsgálóbírája, *Magniu* megállapították, hogy a város egyik negyedében, a leginkább munkáslakta *Belleville* ben valóságos kereskedést űztek fiatal leánykakkal lelketlen kufárok. A két főgonosztévő egy *Gil* nevű spanyol származású fotográfus és a német *Linnen Kelly*, egy idősebb asszony, a ki a látszat kedvéért a koszorukötés mesterségét űzte. A két szörnyeteg rövid időn belül *négy-százánál több* gyermekleányt juttatott bűnös és beteg emberek kezére. A kis áldozatok között vannak nyolc évesek is, a tönkretévők között pedig képviselve van a párisi társadalomnak jóformán minden rétege. A dologgal kapcsolatban eddig mintegy husz embert tartóztattak le, de valószínű, hogy a legmegdöbbentőbb adatok csak ezentul kerülnek nyilvánosságra. A *belleville-i* botránnyal egyidőben jutott napfényre egy másik eset, amely ugyan magában álló, de romlottságban ugyancsak vetekedik amazal. Egy *Vigouroux* nevű párisi ember mindenáron kényszeríteni akarta a mostoha leányát, a 18 éves és szép *Máriát*, hogy a bűn útjára lépjen és a piezokos uton szerzett pénzzel kártassa az apját. A fiatal leány azonban hallani sem akart a dolgról s végül is elhagyta az apai házat s a maga becsületes keresetéből éldegélt. Am a bestiális *Vigouroux* nem mondott le a tervéről s néhány nappal ezelőtt kelepőbe csalta a leányát. Egy cinkostársával beállított *Mária* lakására és fölmutatott előtte egy hivatalosnak látszó írást, amely arra kötelezi a leányt, hogy visszatérjen a szülői házba. *Vigouroux* társa pedig kijelentette, hogy ő rendőr s ha *Mária* nem engedelmeskedik, letartóztatja és a rendőrség fogházába viszi. A két ember ezek után megragadta a szerencsétlen teremtést és elvonszolta *Vigouroux* lakására. Ott azután a gonosz ember elkövette azt a szörnyűséget, hogy a leányát láncra verve egy súlyos vasgyűrűvel odakapcsolta az ágy lábához. Két teljes napon át tartott már ez a barbár tortúra, a mikor *Mária* munkaadója, egy varrónő gyanítani kezdett valamit és jelentést tett a rendőrségen a leány eltűnéséről. A detektívek csakhamar megtalálták a boldogtalan leányt, akinek a lábáról le kellett reszelni a nehéz vasbilincset. Az embertelen mostoha apát természetesen nyomban elfogták s most keresik a cinkostársát, az állítólagos rendőrt is.

— Aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet *Petőfi*-utca 1. szám alatt, 1908 ik évben a 27. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. — Az egylet tagjainak olcsó hitelt nyújt. Beiratkozni lehet délelőtt 9—11-ig, délután 3—5 ig. Az aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet. (*Petőfi* utca 1.) 2990.

— Aki szép és kedves ajándékkal akarja szeretettelt meglepni az új év alkalmából, az forduljon bizalommal *Weinberger Ferenc* elsőrangú ékszerészünkhöz. Arad, Szabadság-tér 20, *Fischer* *Eilz* palota. Talhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árak, *legjobb áru, szolid pontos kiszolgálás*. Telefon 439.

— Legalkalmasabb újévi ajándékok *Gral* lert *J.* és *Fia* ékszerésznél. zsufolt raktár *brillians* függők, gyűrűk és más ékszerekben. Olcsó arany collier lorgnon láncok. Mindennemű arany, ezüst, tulla és acél zsebkörök, elsőrendű gyártmányok. Nagy ezüst áruraktár, 6—12 személyes ezüst evőkészletek. Külön china-ezüst osztály. Rendkívül olcsó árak. 2912

— Rum compositio 1 literhez 20 kr. *Likör* aroma 1 literhez 30 kr. *Vojtek* és *Weisznál*. 201

SPORT.

Turisták ügyei.

Arad, december 28.

A turista egyesület választmánya tegnap este 6 órakor tartotta az egyesület helyiségében évzáró ülését, amelyen a lefolyt év turisztikai eseményeiről számoltak be. *Schmidt János* dr. igazgató megnyitóját után *Ritt Gyula* titkár ismertette a választmány jelentését. E jelentésnek a turisztikára nézve legfontosabb része a *Hegyaljának* folyó évben történt feltárása, ami 350 kilométer turista ut létesítése által éretett el. A *Hegyalja* a feltárás által három uthálózatra osztatott. Az első a *Maros—Körös* vízválasztó gerincétől délre, a második az ettől északra húzódó hosszú és a harmadik a *sárazéri* vízválasztótól keletre és nyugatra vonuló rövid utak. Ezen utakon figyelmeztető illetve magyarázó táblák is vannak vörös, kék és sárga színjelezzel megjelölve s így teljesen ki van zárva, hogy a kiránduló a *Hegyalja* labirintjeiben eltévedjen. A tájékozás biztonságát elősegíti még azon körülmény, hogy ezen uthálózatról a *Czárán* emlék bizottság egy utjelző térképet adott ki, a mely könnyen olvasható minden kiránduló által és teljesen nélkülözhetővé teszi a komplikált katonai térképeket. Az uthálózatot két hónapig tartó szakadatlan munkával, *Schmidt János* dr. tanár készítette. A munka kezdetén *Spiroch Lajos* dr. törvényszéki aljegyző és *Dáni János* főmérnök segítettek a jelzésben. Kiemeli a jelentés az elmúlt évben tartott kirándulásokat is. Összesen 14 kirándulás tartott meg.

A leglátogatottabb kirándulás volt a *menyházai*, amelyen 228-an vettek részt. Ez a szám is mutatja, hogy a kirándulás iránti vágy mily szépen van kifejlődve a közönség körében.

Foglalkozik továbbá a *galna-bihari* gerincen létesítendő szki-telep, az ugyanitt építendő menedékházak, a nagy Arad és nagy Bihar csucsan építendő kilátó bástyák, nemkülönb a *solymosi* kiránduló telep létesítésének és a kilátónak kérdésével is. Végül megemlékezik az egyesületi élet fejlődéséről, a tag szaporulatáról, a „*Turista Dalárda*” megalakulásáról, a turista könyv-, kép- és térképtár gyarapodásáról, ajándékozások és támogatásokról, ülésekről,

munkatársokról és az irodai életéről. A választmány a jelentést elfogadta és a január hó 4-én tartandó közgyűlés elé terjeszti.

A választmány végül a közgyűlés napját január hó 4-ére (szombat) tűzte ki és megállapította annak tárgysorozatát, egyben kiküldte a kandidáló-bizottságot, hogy az összes tisztségekre és a választmányi tagsági helyekre vonatkozó jelöléseket tegye meg.

A közgyűlésnek egy ünnepléses aktusa is lesz. Ugyanis ekkor fogják a turisták tüntető ovációjában részesíteni azt a négy tagot, akiket az egyesület alapvető nagy munkájában az egyesület szervezése és sikerdus vezetése körül való kitartó részvételért szerzett érdemeik elismerésül örökös tiszteleti tagokká választott. Az új tiszteleti tagok *Tedeschy Viktor*, *Péterffy Antal* volt elnökök, *Szilágyi György* főtitkár és *Bund Henrik*, a számvizsgáló-bizottságnak volt elnöke. A közgyűlést az örökös tagok tiszteletére rendezendő banket fogja követni.

MULATSÁGOK.

(=) Vasutasok szilveszter estélye. A vasutas szövetség aradi kerületének szilveszter estélye mely az állomás I—II oszt. termében lesz megtarva nemcsak a vasutasok körében, de azon kívül is oly élénk érdeklődést keltett, hogy az estély egyike lesz a legsikerültebb szilveszter estélyeknek. A rendezőség igen érdekes és humoros műsort állított össze, mely az óesztendő néhány óráját fogja kitölteni s az új esztendő táncait fog kezdődni. A szilveszter estély 10 órakor kezdődik s a közönség kényelmére 12 és fél, 3 és 4 órakor lövonat fog rendelkezésére állani az állomáson. Belépő díj személyenkint 1 kor. Felülfizetések a vigalmi alap javára fordítatnak. A műsor kiemelkedő száma lesz egy humoros jelenet, melyben a műkedvelőkön kívül *Szathmáry Árpád* és *Uff Kálmán* az aradi nemzeti színház tagjai is szerepelnek. *Bentő Gizikének* Fedak *Sári* szobalányának kupiája egy kacagtató állat kvartet ének stb. Vasutasok által bevezetett vendégek szívesen láttatnak. Meghívó kikocsájva nem lett.

(=) Álarcos bál. Az a nagyszabású mulatság, amelyet az Aradi nyomda részvénytársaság személyzete január ötödikén a *Fehér-Kereszt* nagytermében rendez, fényes sikerűnek ígérkezik. Az agilis rendezőség több rendkívüli meglepetést tartogat a bál kedélyességének emelésére. Lesz nyílt színpad, amelyen minden álarcos fellépnet és a legsikerültebb produkció jutalomban részesül. Díjat kap azonkívül a legszebb és a legruttabb maszk ábrázolója is. Csapongó jókedv és pajzán derű fog tanyát űzni e mulatságon, amelyre jegyek kaphatók: *Réthy Viktor*, *Keppich Zsigmond*, *Kerpel I.*, *B.och H.*, *Weisz* és *Klein*, *Krausz Paulin*, ifj. *Klein Mór*, *Ingusz I.* és fia üzletében, a *Függetlenség*, az Arad és Vidéke kiadónivatalában és az Aradi nyomda részvénytársaság személyzeténél. A bál este nyolc órakor kezdődik s külön névre szóló meghívók nem bocsátanak ki.

(=) A Magyarországi Munkások Rokkant nyugdíj egyletének aradi fiókjá, melynek *Tedeschi Viktor* a védnöke 1908. február havában saját pénztára javára táncos egybeköltött nagyszabású hangversenyt rendez.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Párviadal. Budapesti tudósítónk jelenti: A Balaton kávéház politikus-asztalánál ez év elején súlyos természetű afféce történet *Hódy Gyula* országgyűlési képviselő és *Videki Aladár*

A legcélszerűbb ujévi ajándékok nagy raktára!

Linoleum szőnyegek, mosdó-elők, futók, gummi-szövetek, **Viaszkos-vászon** asztalterítők, asztal-futók, bőrvászon, butorbőrök, kötények **Blum Lipót-nál** Megyei és városi telefon 160 **Arad, Andrassy-tér 22.**

2829 **Gummi gyermekjátékok, gummifehéreneműek, férfi, női és gyermek galocsnik dus választékban.**

között. Vidéki, aki csak elvívte volt vendég a jelzett asztalnál, január 11-ikén megjelent a Balaton-kávéházban. Az asztal körül ülő társaságot egyenként üdvözölte; Hódy Gyula azonban nem fogadta Vidéki köszöntését. Vidéki azt hitte, hogy Hódy, skivel már régen nem találkozott, nem ismerte meg s ezért kezét nyújtva odalépett hozzá:

— Szervusz Gyula! — morda barátságosan — nem ismeresz? Téged 's üdvözöltelek.

Hódy egyáltalán nem tudott emlékezni Vidékre, aki erre tettelegesen inzultálta a képviselőt. Az afférból kárpárba lett, amelyet a felek a Fodor-féle vivőteremben vívtak meg. A párviadalban Hódy Gyula sebesült meg. A büntetőtörvényszék Tholl bíró elnöksége alatt ma vont a felelősségre az affér szereplőit párviadal vétsége címén. Egyikük sem védekezett, mire a bíróság Vidéki Aladárt 10 nari, Hódy Gyulát pedig 3 napi államfogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület 1908. évi január hó 3-án délelőtt fél 10 órakor Aradon az egyesületi székház tanácstermében tartja I. igazgató-választmányi gyűlést. Tárgy sorozat: 1. Földmivvelésügyi miniszter leírata az egyesület részére engedélyezett államszolgálatok elszámolására nézve. 2. Az 1908. évi költségelirányzat megállapítása. 3. Az egyesület tulajdonát képező 11 darab Országos Központi Hiteleszövetkezet alapítványi részleg értékesítése. 4. Temesvármegyei Gazdasági Egyesület átírata, a lépene elleni oltás kötelezővé tétele érdekében. 5. Kellner György volt törvényhatósági állatorvos búcsú levele. 6. Bérlevelek szövegeinek megállapítása az új cselédtörvény értelmében. 7. Esetleges iródtványok.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 28.

A lefolyt héten enyhe, esős időjárás uralkodott s a vetések fejlődésére jótékony hatással volt.

Általában — úgy mondják — az utóbbi időben a mezőgazdasági állapot javult, mely körülmény a gabonákrakban kifejezésre jutott. Az irányzat ellanyhult.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, december 28.

Amerika egy és egynyelcseddal olcsóbb. Kínálát. vételkorv korlátolt. 5-10-el olcsóbb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli árak	3 órai árak
Buza áprillisa	13.20-13.21	13.20-13.21
Zab áprillisa	8.42-8.43	8.44-8.45
Rozs áprillisa	11.95-11.96	11.92-11.93
Tengeri májusra	7.32-7.33	7.29-7.30
Zárul 5 órakor:		
Oestrák hitelrészvény		837.25
Magyar hitelrészvény		765.—
Közuti vasút részvény		677.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 28. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 121-123 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban 124-125 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 127-129 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240-280 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.
Sertéslétszám: December hó 24. napján volt készlet 24,43 darab, december 26. napján főtájtatott 667 darab, december 26. napján elszállított 642 darab, december 27. napjára maradt készletben 24,768 darab.
A hizottsertés üzletirányzata: Kellemes.

Gyengeséget,

akár szervezeti fejletlenségéből, akár betegségéből származnék, gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsio, melyet tökéletes táp-gyógyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a gyógyereje, s emellett

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelmebe venni.

izletes és könnyen emészthető.

A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a 3895

SCOTT-féle Emulsióhoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható a gyógytárakban.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1907. évi december hó 29-én:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél helyárrakkal:

Josefette kisasszony a feleségem.

Vigjáték 4 felvonásban. Írták: Gavault és Chervay. Fordította: Góth Sándor.

SZEMÉLYEK:

Ternay André	Szendrey M.	Maitre	Eöry Lajos
Panard	Delly La'os.	Josette	H. Körössy
Duprés	Várnay J.	Myrienne	Zalay Margit
Saint Assises	Szathmáry	Assisesné	Szilágyi B.
Ja'avert	Kulcsár L.	Dupresné	Benkőné.
Urbain	Ujj Kálmán	Jackson Joé	Horti S.

Kezdete délután 2 és fél órakor.

Este 7 1/2 órakor, rendes helyárrakkal:

A) bérlöt. A) bérlöt.

A piros bugyelláris.

Eredeti népszínmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Csepreghy Ferenc. Zenéjét szerette: Szentirmay Elemér.

SZEMÉLYEK:

Török Mihály	Keszler E.	Peták János	Szathmári A.
Zsófi, neje	Komlóssy E.	Pennás Muki	Várnay J.
Julis asszony	Szilágyi B.	Hájas Muki	Kulcsár L.
Menci, leánya	Molnár I.	Kósza Gyurka	Faludi K.
Csillag Pál	Hunyadi J.	Susták Kata	Benkőné.
Kapitány	Delli Lajos.	Lajcsi, cigány	Szabó László.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma vasárnap, 1907. december hó 29-én

Műsor:

1. Cselédek boszúja.
2. A hét életkor.
3. Egy japán kém.
4. Fürdő az utcán.
5. Pajkos gyermekek.
6. A vadember.
7. A gyémántok országa.
8. Texas Tex lovasbravurjai.

Előadás délután 2 órától kezdve minden órában.

Cukrászda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik.

IDEGENEK ARADON.

— December 28. —

Központi-szálloda. Laczkó Károly igazgató és neje Budapest. — Szász Bernát dr. orvos Budapest. — Arményi Béla magánzó Bécs. — Tangel István malomtulajdonos és neje Beska. — Návay Rezsó gyárhivatalnok Nagylak. — Serbán Antal birtokos Almáscsikó. — Tészta Mihály színész Budapest. — Horgosy Pál hivatalnok Budapest. — Mihelyes Árpád felügyelő Zágráb. — Hamerman Ottó gyáros Remscheid. Klinia Géza gyógyszerész Csernovitz. — Rácz Costa postatiszt Krajova. — Wiener Samu utazó Bécs. — Fehér Soma utazó Budapest. — Weinberger Ignác utazó Budapest — Benedek Jenő utazó Budapest. — Berkes Gusztáv utazó Bécs. — Krausz Géza utazó Bécs. — Mencer Adolf utazó Bécs. — Weininger Pál utazó Budapest. — Hász Géza utazó Budapest. — Huffman János utazó Budapest. — Braun Mór utazó Budapest. — Werner Miksa utazó Budapest.

NYILTTER.*

Özv. Dank Ferencné szül. Wiktor Anna a maga, úgy nevelt leánya Madarász Györgyné szül. Wiktor Katalin, férje Madarász György, ezek gyermekei Ferenc, Mariska és Katica, sógornője özv. Wiktor Józsefné, valamint számos más rokon és jó barátjával nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja a forrón szeretett és felejthetetlen igaz jó férj, szerető apa, sógor és rokon

DANK FERENC

nyug. jegyzőnek

f. é. december hó 27-én, d. u. fél 1 órakor, életének 73-ik és boldog házasságuk 48-ik évében, hosszas szenvedés és a haladókör szentségeinek felvétele után történt gyászos elhunytát.

A boldogult hült tetemei folyó hó 29-én, d. u. fél 3 órakor fognak Magyar-utcai saját házából a rom. kath. szertartás szerint a felső temetőben lévő sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise-áldozat pedig 1908. évi január hó 2-án, d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1907. évi december hó 27-én.

Aldás emlékére!

3063

Sirolin

Ezzel az orvossal és a hatékony, meggyógyító a köhögést, vándorlat, ajkát tisztítja.

Tüdőbetegségek, hurutok, szármárkőhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értékes utazásokat is kínálunk, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv. A.)

„Roche”

Kapható minden gyógyszertárban. — Ám Országban 4-10-10-10-10.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves rokon, ismerős és jóbarátainak, a kik felejtethetlen jó édes anyám, Goldmann Johanna elhalálása alkalmából mély gyászomban osztozni szivesek voltak, ezúton mondok szívemből köszönetet.

Nemess Lipótné,
szül. Goldmann Regina
és családja.

3087

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen, drága feleségem ravatalára koszorút helyeztek, avagy temetésén személyes jelenlétükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Aradon, 1907. december 28-án.

3081

ifj. Stauffer Károly.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

a légutak
megbetegedésénél,
a garat és hörgők
hurutjánál, tüdő- és
mellhártya-gyulladásánál.

Elsőrendű

darabos-zsilvölgyi,
darabos-porosz,

darabos-angol

takaréktűzhely és kályha

Salon-köszén,

porosz-sziléziai darabos,

porosz-sziléziai dió

Pirszen (Koksz)

száraz, jól kiégetett bükk

Vasaló-faszén,

lupényi, pécsi és osztrai

Kovács-köszén,

Magas hőfoku hazai

Tüzelő-köszén

legolcsóbb árszámítás mellett, miniszteri és főkapitányi rendelet szerint előírt plombázott s pontosan mért 50 kilós zsákokban házhoz szállítva

Kneffel Károly és Fia

Szénosztálya

2834

Andrássy-tér 14. sz.

TELEFON: 189.

Minden külön értesítés helyett.

JONÁS ERZSIKE
ARAD,
GLÜCK LIPÓT
NAGYVÁRAD
JEGYESEK.

3093

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1907. december 28.

Keresünk:

Aradra: 2 irodai gyakornokot, 3 cipő, illetve bőr szakmabeli segédet, több magyarul beszélő tanoncot.

Vidékre: Erdélyrészi bányavállalathoz könyvelőt, 4 fűszer, 3 fűszer és csemege, 4 fűszer és rőfős, 3 kézmű, 2 rövid és rőfős, 3 divat, 3 rőfős és vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, szerb és tót nyelvismerettel bíró segédet.

Ajánlunk:

Egy utazót, ki a fűszer- és gyarmatáru szakmában teljesen járatos, Délmagyarországot és Erdélyt beutazta. Egy könyvelőt, 4 fűszer és csemege, 3 fűszer festék és csemege, 1 fűszer gyarmatáru és csemege, 1 vas és szerszám, 2 vas és fűszer, 3 fűszer és rövid, 1 rőfős és fűszer, 3 divat és rövidáru szakmabeli segédet, több tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

titkár.

492

Keppich Zsigmond,

igazgató.

Serravalló:**China bora vassal.**

Hug. kiállításán Bécsben 1906. legnagyobb kitüntetésben. Erősítő szer gyengekedőknek, vérszegényeknek és idültéknek. — Étvágygerjesztő, idegerősítő és vértápláló szer.

Kitűnő ízű. — Több mint 5000 orvosi ajánló levél.

SERRAVALLÓ J. Trieste-Barcola.

Kapható minden gyógyszerárban félliteres palackokban 2 kor. 40 fillér, egész literes palackokban 4 kor. 40 fillér.

3975

BLOCH H.

papírkereskedése,
könyvnyomdája és
fényképezési cikkek raktára
A R A D O N.

Ujévre!

Diszlevél papírok
Billet de Corresp.
Disztollszárak
Disztintatartók
Disz írómappák
Emlékkönyvek
Levelező-lap albumok
Képek keretek
Írókészletek
Ezüst tollszárak
Aranytollak tintatartánnyal és még sok más remek kivitelű ajándéktárgy

rendkívül szép választékban, a legnagyon több tekintettel a hazai iparra.

Remek képirók

Heliogravurjai

5—30 koronáig

Fényképező gépek

és fénykép cikkek nagy választéka
eredeti gyári árak mellett.

Saját légszuszáróra berendezett

műkönyvnyomdában

készülnek a divatos

2887

Isabey névjegyek

francia Block betűkkel.

Ajánlatos a névjegyeket idejében megrendelni, mert újév felé, munkatorlódás következtében legjobb akarat mellett sem lehet a munkára kellő időt fordítani.

BLOCH H.

papírkereskedése, könyvnyomdája
és fényképezési cikkek raktára.

Városi és megyei telefon 5ll. szám.

Újévre!

az összes karácsonyról visszamaradt

disz-levélpapír dobozok, író-mappák, képes levelezőlap-albumok, emlék-könyvek, imakönyvek, festék-dobozok és disz-tentatartók,

mélyen leszállított árakban kiárusítatnak.

A legnagyobb képes levelezőlap raktár.

Nagyban K. 1.60-tól 10 koronáig.

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése és 100.000 kötetes kölcsönkönyvtára.

Imakönyvek

az összes felekezetek használatára óriási és remek választékban.

Új francia és sveltzi festő minták jutányos árakon kölcsön is.

„Diaphanie“

a legszebb üvegfestés-utánczat, 50 mintában, 1 koronától feljebb.

Az összes bel- és külföldi folyóiratok és divatlapok egyenként és bérletben.

Naptárak nagy készlete.

100.000 kötetes kölcsönkönyvtáram

a magyar, német, francia és angol irodalom legjelesebb termékeit tartalmazza, havi bérlet helyben 1 kor. 20 fillér vagy kötetenként 8 fillér. Vidékre 20—30 kötet egyszerre, tetszés szerinti cserével egy óra 3 korona, évnegyedre 8 korona. Jegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel 2893

KRAUSZ PAULIN,

könyv- és papirkereskedése Atzél Péter-u. Színház-épület.

Városi és megyei telefon 5ll. szám

Minden utánczás és utáncnyomás büntetéssel jár. Egyedül valódi csak.

THIERRY BALZSAM
a zöld apaca védjeggyel. Főv. védv. Régi hírű, felláthatatlan, emésztési zavarok, köhika, katarrhus, mellfájás, influenza, különösen kezdődő tüdővész stb. ellen. 12 kis, vagy 6 duplaszeg, vagy 1 nagy speciális üveg, szab. árval 5 kor.

THIERRY GENTIFOLIA-BENŐGÉSE
Általában mint Non plus ultra ismerve minden régi bármily sebgyulladás, gyulladás és daganat ellen, megkudalyozza a vérmérgezését operációkat többnyire feleslegessé teszi. 2 tégely ára bér. K. 3.00 Széküldi készpénzért vagy utánvétellel

THIERRY A. gyógysz. PRAGRARA
Ronitsch-Sauerbrunn mellett
Főraktár Budapesten Török József és Eger Leo és Gy. Lagoson Versei L. néi

ÓVÁS! Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamom vételezési rendelestől a különösen ismétlődésétől. A büntetőtörvény 26 és 26/A sz. szerinti mindenki, aki nem az én gyógyszeremről érkező, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apacavédjeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vásárol, különösen készlet, bontásbírósági kimutatás nélkül, az 1904 K.ig. vagy 1 évig tartó joghatóságának van kitéve. Ugyanígy a román kir. és magyar kir. módosított, más nevével pótlékoknak megengedve, I. osztályú, melyek csak a közhatalos kizárólagosságukban használhatók, egyéni büntető törv. szab. megengedve.

Főraktár Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Arpad utak gyógyszertárjaiban. 5966

Alapított 1801.
Ajánjom legfinomabb műveltségű saját termésű
Muszkai Bakator a rajnai borokhoz hasonlatosak
Muszkai Sziklabor
Muszkai Rizling
továbbá:
Györi, a „Jánoshegyen“ termő kitűnő finom vörös szemelt boraimat, Magyarádi és ménesi kitűnő és kabinet valamint Tokaji aszúraimat és Ménesi Cognacomat.
Domány József Arad,
cs. és kir. és O. felsége a szász és szerb király, úgy mint O. fensége Károly Tivadar bajor herceg udvari szőlőbirtokos és bormagykereskedő.

A Bőr- és Lithion-tartalmú
Salvatorforrás
kitűnő sikerrel használtaik vesebajknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.
Húgyhajtó hatás!
Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá! Kapható ártalmatlan csomagolásban vagy a Sanyo-Lipson Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rindababai utca 1. sz. 1108

Védjegy: „Horgony“
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
egy régióknak bizonyított hámaszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított köszvényénél, osztnál és meghűtésekénél, bedőrszélénél különösen hasznosulva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszertáránál, Budapest. Dr. Richter gyógyszertára az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 nos. Mindennapi széküldés. 2420

Uj évre!

KERPEL IZSÓ

könyv-, zenemű és papirkereskedése Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz palota.)

Az idény összes újdonságai és minden bárhol hirdetett **ifjusági irat** raktáron.

Képes és meséskönyvek óriási választéka. Ajándéknak alkalmas kifogástalan állapotú diszművek és ifjusági iratok **antiquarice** is meglepő olcsó árakon kaphatók. Leszállított áru művek jegyzékével készséggel szolgálók.

Diszlevélpapírok

igen nagy választéka, gyönyörű újdonságok. Különlegességek.

Minden zenemű-újdonság raktáron!

Festék-dobozok. Égető apparátusok és égetésre alkalmas

fatárgyak.

Emlékkönyvek és bármely vallású imakönyvek nagy választéka.

Legszebb különleges újévi levelező lapok. Eredeti újdonságok. Legdivatosabb névjegyek azonnali készítése. Kölcsönkönyvtár és zenemű kölcsönző intézet. Szolid árak, pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések is a legnagyobb figyelemmel intéztetnek el. 274

Városi és vidéki telefon 385. sz.

Kiváló tisztelettel: **Kerpel Izsó,** könyv-, zenemű és papirkereskedő.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrum poudre toilette könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azaz az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszerárban

458

Arad, Szabadság-tér.

A huszadik század

ÉPÍTŐ-ANYAG-a

a cementhomok, cementkavics, cementbánya, törmelék téglá, cserép, üregtömbépítési, kő, homok és kavics mint

HOLT TŐKE

hever sok helyen értékesítés nélkül, holott egyszerű gépekkel könnyű szerrel

PÉNZZÉ TEHETŐ.

Kérjen ingyen és bérmentve prospektust és mintákat téglá, üregtömb és tetőcserepet és küldjön bérmentve 20 kilogrammot a nyers anyagból (homok v. kavics) költségmentes próbagyártáshoz. 3011

Falitégla előállítási költség 1000 drb. ... K. 20.—
Hornyolt cserép előállítási költség 1000 drb. ... K. 42.—
Üregtömb 1000 téglába átszámítva ... K. 17.—

BÜSCHITZ MÓR Komárom,

STIUBE HENRIK WEIDA

szakgépár vezérképviselője.

Képviselő keresztetik.

VÁROSI ES MEGYEI TELEFON.

A látogatott

Motor-kávéház

a motorállomás tözsomszedságában, a Wanitsek-féle házban.

Fővárosi és összes aradi lapok.

Naponta kitűnő tejes kávé. Kitűnő likőrökben nagy választék.

Hideg és meleg büffé. — Reggelig nyitva.

Naponta az első szabadtéri tambura zenekar játszik.

A t. közönség szives támogatását kéri tisztelettel

Lukács Fülöp László

kávész.

2824

1500 drb

szőrme, boá, karmantyuk

és gyermekgarnitúrák

félárban eladotnak.

REINER S. SÁNDOR

üzletében,

2984

Szabadság-tér 15.

Alkalmas ujévi ajándékok!

A ki

finom arany ékszer,

pontosan szabályozott órát

akar venni, rendkívül olcsó árban, az forduljon bizalommal

ZINNER VILMOS

ékszerész és műóráshoz

Arad, Forray-utca, Nádasdy-palota.

Nagy választék finom china ezüst disz-tárgyakból.

Tört aranyat, brillians köveket a legmagasabb árban veszem vagy becserélem. 351

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenyvé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott. 2989

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

3082

133

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok villák, uradalmak, szanatoriumok, kórházak, hotellek, vendéglők, gyárak, laboratoriumok, állomások, kassárnyák templomok, iskolák, községek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskai-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

FRATER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparyasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

visszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.**Legalkalmasabb****karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak kaphatók****ZIMMERMANN IGNÁCZ**

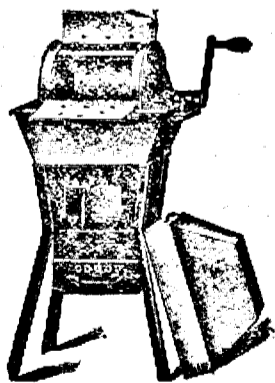
ujonnan berendezett Norinbergi, diszmü, férfidivat és játékaru üzletében

ARAD, Szabadság-tér 21. Lengyel Testvérek házában

(a színházzal szemben.)

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Nékülözhetetlen minden háztartásban.

A legalkalmasabb karácsonyi ajándék!**A John-féle „Teligöz”-mosógép****A jelenkor legtökéletesebb gőzmosógépe.**

Időnek, munkának, szappannak, szódának, víznek és tüzelőanyag-nak 75%-ig járó megtakarítása a kézzel való mosáshoz viszonyítva.

Mosó-, főző-, gőzölési és fertőtlenítési készülék egyben. Legcsökélyebb térszükséglet.

A mosandó darab legnagyobb kimélése.

Kezesség: kötelezettség nélküli próbaszállítás.

Allandó raktár:**Pöhm János** vaskereskedőnél

Arad, Szabadság-tér.

Nékülözhetetlen minden háztartásban.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Mindenféle újdonságok.

Arjegyzék kívánatra küldetik.

Arjegyzék kívánatra küldetik.

2870

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmúlhatatlan
a Hajós-féle kellemes ízű
Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.
Ára egy üvegnek 2 korona. 313

Fagydagánatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére
kitünő határu szer a Hajós féle

FAGYBALZSAM.
Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!!
Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN
használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fillér.

„Never“ amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető
legjobb óvszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerekek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád
gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában
Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű szőlőtulajdonosoknak ajánlani saját telepemen készült

40.000 drb. zöldoltványt

Riparia-Portalis alanyon oltva.

300.000 db. tölgyeszőlő

karót 7' I. rendű

megvételre ajánlani.

Továbbá: 12 drb. 35—40 hektoliteres hordó, részben 2 évig voltak használatban. Az ár és fizetési feltételek megtudhatók

Martics István

szőlőbirtokosnál Magyarádon. 3048

Figyelemre méltó!

A vásárló közönség szives tájékoztására hozom, hogy megkezdődött a nagy

karácsonyi szövet vásár,

mely tart f. év december 31-ig. Az általános és kedvezőtlen viszonyok folytán az őszi és téli áru raktár nagy részben vissza maradt.

Miután nagy súlyt helyezek arra, hogy téli áruim még ez évben eladassanak, már mostan kezdem olcsón árusítani és így különösen néhány cikket sorolok fel, melyek nagy alkalmi vételek a mai rendkívüli drágasággal szemben:

Dupla-széles posztók minden színben, métere most 75 fillér, 120 cm. széles angol mintájú szövetek, igen jó minőség méterje 1 korona. **Mosó delaine** még néhány vég van raktáron, méterje 60 fillér; **gyapju delaine** remek színekben, friss szállitmány, méterje 1.50 kor. **Blouse kelmék**, barchetek, flanellek minden színben legnagyobb és izléses választékban, olcsó szabott árak mellett.

Tessék üzletemet felkeresni, meg fog győződni arról, hogy ruhaszövet szükségletét nálam kitünően veheti meg. **Karácsonyi ajándékoknak legalkalmasabbak** a következő cikkek: Szörme boák 3 kor., 4-50 kor., és egészen nagy 7 korona. Igen szép szörme-karmantyuk (muffok) 3-50 kor. darabja. **Jó meleg keztyük 25 krajcár párja**, minden színben. Maradékok blousoknak 1 kor., 1.50 kor. 2 kor. és 3 kor. darabja. **Berliner sálók** 95 krtól feljebb minden árban.

Kézpénz vásárlásnál 5% pénztári engerményt nyujtok!

Kirakataim megtekintését mindenkinek ajánlom, mielőtt szükségletét beszerezné; meggyőződik, miszerint áraim minden versenyt kizárnak.

Szolid, figyelmes és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom vevőimet. Számos támogatást kér

2782

Kiváló tisztelettel

HOFFMANN SÁNDOR

Arad, színház-épület.

Telefon szám 10.

Telefon szám 10.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árnyas, szép és tágas kerthelyiséggel, ugyszintén a város legkitünőbb fedett és villanyvilágítással ellátott terek pályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termésű borok. Első magyar részvény söröződe udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

1406

Répássy Pál

Martini János

férfi szabó

ARADON, Hunyadi-utca.

Az őszi idény beálltával ajánlom dusan felszerelt raktáromat bel- és külföldi

gyapjuszövetekből

melyből a legdivatosabb ruhát a legjutányosabb áron készítem. Erről egy próba megrendelés mindenkit meggyőzhet. Elvem: csinos, divatos munka! Kevés haszn!

Szives pártfogást kér kész szolgálattal

Martini János,

2469

férfi szabó.

Élő és művirágok!

Özv. Imre Mihályné és Társa

élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.

(a Dréher sörfőraktárral szemben.)

Ajánlja rendkívül nagy választékú

élő és művirág koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 2484

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

Özv. Imre Mihályné és Társa.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű esztornázást, vizvezeték, fűrdőszobát, angol klozeteket, vízfűtést, acetint és Benoid-felszerelést és vezetéket minden fajtájú szivattyúkat, hőlégmotor- és szivattyú javítását és készítését vállalom.

20 évi tapasztalattal, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelettel rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszzerűen, pontosan és lelkismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 2532

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását általában elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereplő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

A legjobb minőségű bor és csemege faju dus gyökérzetű szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

2516

Kovács Soma és Társa Aradon,

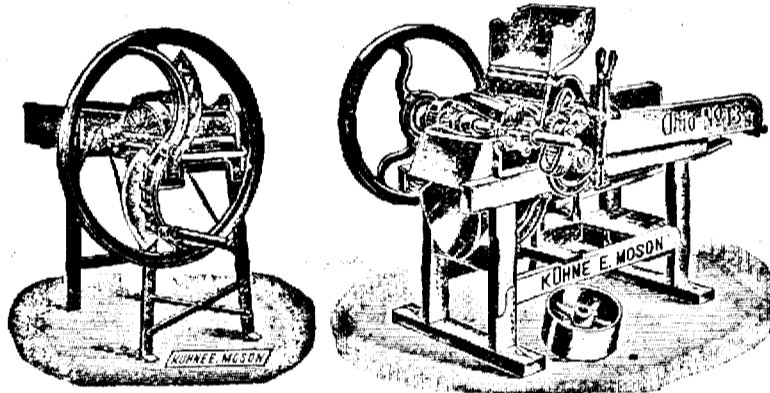
Neuman-palota.

Gép, műszaki áruk, malomszerek és pincegazdászati eszközök

gyári raktára.

Mc. Cormick chicagói és Kühne E. mosoni gépgyárosok vezérképviselője.

1154

Tengeriszártépő, takarmányfűllesztő, szecskavágó, répavágó és zuzó, morzsoló és daráló minden nagyságban.

Köhögés

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatású szer a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványtság

ellen elismert kitünő hatású szer a

Dr. DURÁN-féle szárász

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatású tápszert különösen hizláló kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedül főraktár:

818

HAJOS ARPAD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sűrű és folyosó kerítések, épület-asalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kert szék, padok, asztalok tömör vasból, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközölköztetnek. 1151

Nagy választék sűrűkített mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Weisz Márton

uri női és gyermek cipész.

Van szerencsém Aradváros és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására adni, hogy az őszi idény beálltával a legfinomabb

női- és férfi cipőket

mindenféle kivitelben, valamint a legtartósabb 2596

gyermek-cipőket készítek.

Becsés megrendeléseket kérve

Weisz Márton

uri- és női cipész

Arad, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a mai naptól kezdődőleg, az eddig **Benkő és Pfeil** cég alatt fennállott

lakatos műhelyt

Andrassy-tér 9. szám alatt

a saját nevem alatt egyedül vezetem tovább.

Elvállalok minden e szakmába vágó mulakatos munkákat, sűrűkített készítését, mérleg készítését és javítását, pénzszekrények javítását pontosan és gyorsan a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását. Tisztelettel 2591

Benkő József.

SIMON JÁNOS

hangszerkészítő

Nagyvárad, Fő-utca 802.

Ajánlja saját készítményű

cimbalmit,

valamint 1241

hegedűk, harmonikák,

legfinomabb olasz és másféle cimbalom és hegedű-hurokat.

Minden e szakba vágó munkák pontosan eszközölköztetnek.

Árjegyzékek hangszerekről ingyen és bérmentve.

Hölgyek figyelmébe!

Angol női ruhákat, kosztümöket
a legdivatosabb kivitelben készít
Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajz-
olási tanításra növendékek, vidé-
kiek teljes ellátással is. 738

STOLCZ J.

aranyműves műhelye

készít mindennemű arany, ezüst,
drágakő és műtővös mun-
kákat.

Régi ékszerek átalakítását,
valamint

minden javításokat.

Ugy házi eszközök, valamint dísz-
magyar és antik ékszerek kiegé-
szítését és javítását, tüzi aranyo-
zás és ezüstözést jótállás mellett
elvállalok.

Stolcz J.

aranyműves 665

Arad, Weitzer János-utca 2.,
Minorita-palota.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelel
mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Bentük költésé figyelmébe ajánlom orthopéd-
gyógycipőmet, melyek meggyógyítják a láb-
fejlődést, gyermekknél, ugyazintén felnőttknél
nagyisikert eredményeket értem el, amit számos
elismerés tanusít. Készíték a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem különböztethető tartos szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER UTÓDA 641

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Kérem a cégre figyelni!

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség szíves figyelmét felhívni az izrae-
lita-templom sarkán levő új és használt
butor-raktáramra. Továbbá

veszek

a legmagasabb árban uraságoktól hasz-
nált férfi ruhákat, szörme és utá-
zó bundákat, használt háló és
ebédlő, valamint konyha-butorokat,
Wertheim cassát, jégsekrényt,
lószeresámot, nyergeket, bolti áll-
ványokat, ócska vasat, reszt, ól-
mot és mindenféle lémtárgyakat, ré-
giségeket, bármily nagy és kicsiny
mennyiségben.

Ugyazintén az itt felsorolt tárgyakat
raktáromon tartom s azokat a legolcsóbb
napi árak mellett

árusítom.

Kívánatra levélbeli meghívásra
házhöz rögtön kimegyek.

Szabóság és kész férfi-ruha üzletem
Asztalos Sándor-utca, Grabner-ház.
Butor-raktáram Árpád-tér 5. sz.,
az izraelita templom sarkán.

Tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-
álló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakszerű kezelését személye-
sen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást
háziilag kezelik, minden vegyízeser mellőzésevel, kizárólagosan kézimó-
sással, melynek következtében a ruha nincs kiteve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munká-
szállítással ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

75

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Óh jaj!

Megfojt az az
étközött köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldéssel raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljén!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Kroczkó József, U. Kon-
suth Pál, King János, Kozsényi J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Vojtek
és Weisz droguerárakban.

Győrökön: Masnyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
Ó-Pécán: Rokszin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Székesfehérváron: Püredi Ede örök. gyógyszerárakban.

8128

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden évszak-
ban friss és
egészsé-
ges víz

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak,
kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálók.

Felvételek a helyszínen.

2346

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

POROSZ
és
MAGYAR

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

DIÓ és
KOCZKA

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utcza sarkán

Telefon 46.

2365

Telefon 46.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e
szakba vágó munkát a leggyor-
sabbán készít. 682

Enyhe időjárás miatt
decemberben

szörme

árut

822

félárban

árusítom.

Nassan R.

nap és esőernyő üzlete

Szabadság-tér, Rosenblüh mellett.

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-
utca sarok, a színház
főbejáratával szem-
ben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad
és vidéke nagyrabecsült közönsé-
gét, miszerint a közelgő idény be-
áltával raktáromat minden-
nemű bőrökkel felszereltem,
melyből a legszebb és legjobb
kivitelű 2632

uri és hölgy cipőket

készítek,

miért is becses rendelésüket kérem
vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.

Építető gazdák figyelmébe!

Csobán Tivadar

képesített kőművesmester

Arad, Deák Ferenc-utca 30. sz.

(Bonts-féle ház.)

Elfogad az építéset terén elő-
forduló mindennemű

irodai és kiviteli munkálatot.

Tervezéseket a legmodernebb
stílusban, valamint költségzsámítá-
sokat kívánatra készítek.

Az építéset terén mindennemű
felvilágosításokkal szolgálók.

Vázlat terveket ingyen készítek.

Tisztelettel

188

Csobán Tivadar,
építészeti vállalkozó.

Telefon 566. sz.

Alapított 1889. évben.

Várhol László

úri- és női cipész

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

Minerita-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszereltem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

2470

Várhol László.

Több mint 25 év óta elismert leg-
locsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kézmű, rövidáru és fehérmű üzlete

a „kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut II. szám

(Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak: vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztük, harisnyák, cipők, gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyterítők, paplanok, esőernyők, stb.

2552

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Albert Lajos

épület és butor-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű

asztalos munkák, bolti berendezések készítését

a legszebb kivitelben a
leggyorsabban és mérsékelt árak mellett.

Becses pártfogásért esedezik,

2614

tisztelettel

ALBERT LAJOS.**Motorvevők figyelmébe!**

A valódi Kállai-féle „Glória“
benzinmotorok és villanygyújtású
benzinmotorcséplőkészletek

csak KÁLLAI motorgyárban Budapest,
VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt szer-
ezhetők be. 1809

Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Olcsó árak 3-5 évi részletre.

Motoraink terjesztése érdekében használt gézgépek cserébe vétetnek. Hírnéves „GLÓRIA“ motoraink az egész országban a legkitűnőbb sikerrel működnek.

Pontos cím:

KÁLLAI motorgyár
Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék Arjegyséket kérni.

Legfinomabb francia

Illatszerek és**Illatszer Casetták**

ajándékozásra különösen alkalmas.

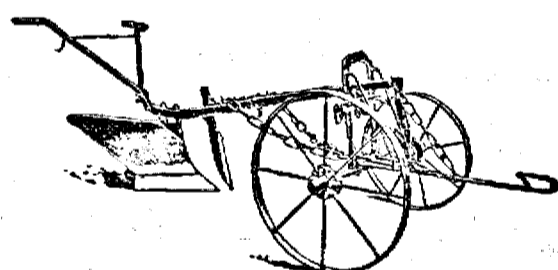
Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedés

ARADON.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti **Bächer-féle**

acél-ekéket

tégl-acél eketes-
teket vásárolja.

Az ékefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának bizományi raktára

Aradon, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-ház.)

A Melichár-féle császár és királyi szabadalmazott

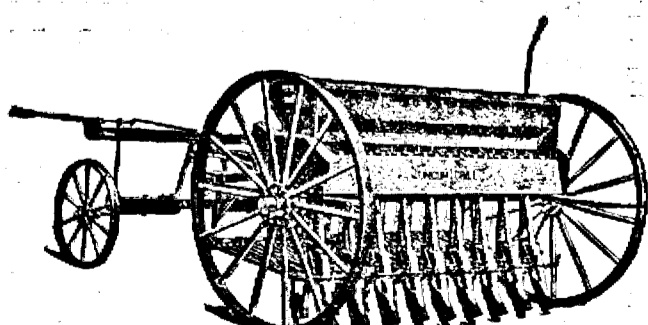
„Unicum Drill“ sorvetőgép

ugy célszerű szerkezet, kevés vonóerő szükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30 000-nél több ilyen gép adatott el.

Melichár Ferenc

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép gyárának bizományi raktára

Aradon,
József főherceg-
ut 9. szám
(Gróf Porcia-ház.)

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben.

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyákat megtejelé re. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségben. Továbbá gamasnit, alsószoknyát, keztüt, gyermek-ruhát, alsó inget és nadrágot trikót d rekat, hálósapkát, térdmelegítőt stb. 2589

Mellék kerasetnek

ajánlok egy 1000 korona óvadékkal bíró
uri embernek

házigondnoki

állást 300 korona fizetéssel. Cim Fábrián-
utca 5a. 3036

Megérkeztek a téli divat újdonságok!

Brunner Béla

úri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Förroy-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.)

2408

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatósabb **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztük, zsebkendők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz

Illatszer különlegességeiben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. a.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbelyegzőket, dombornyomó sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készítek:

monogramokat, cimereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szegeket, irás vésést és minden e szakmába vágó munkát 2749

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

vésnök.

RENDKIVÜLI ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Csak 1908. február
1-éig érvényes!

Kiváló jeles könyvek teljesen új példányokban
50-90% engedménnyel!

Csak 1908. február
1-éig érvényes!

Kiválóan jeles könyvek jutányos beszerzése.

Ezen alkalmi könyvleszállítás csupán 1908. február 1-éig marad érvényben s azontúl ismét a rendes bolti ár lép életbe. — Tekintettel a készletek csekély arányára, igen ajánlatos, hogy az érdeklődők rendeléseiket minél előbb megtegyék, mert a rendelések a beérkezések sorrendjében nyernek elintézését, s így egyik-másik mű előreláthatólag csakhamar elfogy. — Ezen leszállított áron hirdetett könyveket csak készpénz-fizetés, illetve utánvételes szállítás mellett adhatom.

I.

Szépirodalom. Költemények. Díszmunkák.

A Magyar Költészet Kincsháza. Szerkesztette: Endrődi Sándor. Füzve 8 K helyett ...	Korona 4.—
Balázs: Tükörcsok. Beszélygyűjtemény. 2 kötet 4 K helyett ...	2.—
Bartók: Mohács után. Történelmi dráma. Díszkötésben, 20 K helyett ...	6.—
Bartók: Erdőzűgás. Költemények. 3 K helyett	1.—
Benedek: A szlv könyve. 4 K helyett ...	1.60
Blackmore: Doone Lorna. Regény Exmoorból. 3 kötet 8 K helyett ...	2.—
Braddon: Lady Cecil. Regény. 2 kötet, 6 K helyett ...	—60
Bulla: A tündérv. — Regényes elbeszélés. 1 K 60 f helyett ...	—60
Calderon: Az álhatatos fejedelem. Színmű. 2 K helyett ...	1.—
Calderon: A zalameai bíró. Színmű 2 K helyett ...	1.—
Collins: A gleninchí rejtély. Regény. 6 K helyett ...	2.—
Collins: Titokzatos hang. Regény. 2 kötetben. 5 K helyett ...	2.—
Corneille: Cid. Tragédia öt felvonásban. 1 K 20 f helyett ...	—60
Czóbel: Kakukfűvek. Költemények 1890-1900. Díszkötésben. 6 K helyett ...	2.—
Detleff: Apa és fia. Regény. 2 kötet. 4 K helyett ...	1.60
Eliot: Middlemarch. Tanulmány a vidéki életből. Regény. 4 kötetben. 16 K helyett ...	3.—
Endrődi Sándor: Költeményei, 4 kötet. 16 K helyett ...	8.—
Endrődi Sándor: Kurucz Nóták. Bőrkötés vagy pergamentkötés 6 K helyett ...	3.—
Gréville: A második anya. Regény. 3 K 20 f helyett ...	1.—
Hackländer: Európai rabszolgaélet. Regény. 5 kötetben. 10 K helyett ...	3.—
Heine: Dalok könyve. Fordította: Endrődi Sándor. Thumann Pál rajzaival díszítve. Díszkötésben 12 K helyett ...	5.—
Huszár Vilmos: Irma. Egy költő naplójából. 3 K helyett ...	1.—
Jókai: Egy magyar nábob. Képes díszkiadás. Vászonskötésben. 18 K helyett ...	7.—
Jósika: A két Barcsay. Dráma 4 szakaszban. 1 K 40 f helyett ...	—60
König: Kalvin. Történelmi regény. 3 kötet. 7 K 20 f helyett ...	2.—
Kozma Andor: Szatirák. 5 K 20 f helyett ...	1.50
Martos Ferenc: Titánia. — Költemények 1896-1902. Kötve. 4 K helyett ...	1.60
Moreto: A szép Diego. Vigjáték 3 felvonásban. 2 K 60 f helyett ...	1.—
Palágyi Lajos: A rabszolgák. Dráma. 1 K 60 f helyett ...	—80
Pekár: Az esztendő legendája. Minden hónap külön illusztrációval, igen díszes borítékban 6 K helyett ...	2.—
Redwitz: Boszniai háreméletből. Elbeszélések. 3 K helyett ...	1.—
Szalay Fruzina: Egy marék virág. Költemények. Díszkötésben 8 K helyett ...	3.—
Szathmáry K.: Az ország serei. 4 kötet. 8 K helyett ...	2.—
Turgenyew: Now. (Uj föld.) Regény 4 K helyett ...	2.—
Twain Márk: Az aranyozott kor. Amerikai regény. 3 kötet 6 K helyett ...	2.40
Váradi: Iskariót. Tragédia 5 felvonásban. 1 K 60 f helyett ...	—80
Wohl: A modern asszony brevidriuma. 2 K helyett ...	1.—
Wohl: Beszélyek és tárcák. 2 K helyett ...	1.—
Zichy Géza gróf: Leányvári boszorkány. Költői beszély. Díszkötésben. Zichy Mihály rajzaival. 20 K helyett ...	5.—

II.

Történelem. Emlékiratok. Életrajzok.

D'Artagnan: (gr. Vay S.) Régi magyar társas-élet. Két kötet. Képekkel. Füzve 12 K helyett ...	Korona 6.—
Berecz: A régi fiatal Magyarország. (Emlékezések. Vázlatok.) 2 K 40 f helyett ...	1.—
Böhm: Délmagyarország vagy a Bánság külön történelme, 2 kötet, 8 K helyett ...	2.—
Freemann: Világtörténelmet, rövid előadásban. 1 K 60 helyett ...	—60
Horvát: A diplomatikai trástan alapvonalai, 3 K helyett ...	1.50
Horvát: A diplomatikai kortan alapvonalai, 3 K helyett ...	1.50
Horvát: Bevezetés a magyar oklevéltanba, 2 K helyett ...	1.—
Kerekes: A kereskedelem története, 2 K 40 f helyett ...	1.—
Király Pál: Sarmizegetusa Metropolis, 2 K 40 f helyett ...	1.—
Kohn: A szombalosok. Történetük, dogmatikájuk és irodalmuk. 5 K helyett ...	2.—
Marczali: A magyar történelm külföldinek kézikönyve, 13 K helyett ...	6.—
Pauler: A magyar nemzet története az árpád-házi királyok alatt. 2 kötet, 12 K helyett ...	6.—
Pór: Róma története a nyugati birodalom elenyészéséig. 5 K 60 f helyett ...	2.—
Radvánszky Béla, Magyar Családélet és háztartás a XVII. és XVIII. században. 3 kötet. 20 K helyett ...	10.—
II. Rákóczi Ferencz emlékiratai a magyar háborúról 1703-tól végig. Füzve 3 K helyett	1.50
Ugyanaz kötve 4 K 50 f helyett ...	2.—
Ribáry: Legújabb kor története, 3 K 40 f helyett ...	1.—
Sayous: Histoire Generale des Hongrois, 27 műmelléklettel és 253 képpel a szövegben. Füzve, 15 K helyett ...	7.50
Ugyanaz. Díszkötésben. 20 K helyett ...	10.—
Schwarcz: Görög történelem, 14 K helyett	6.—
Széchenyi: Levelei, 3 kötet, 28 K helyett ...	10.—
Székelly: Kossuth fogsága és Pest vármegye rendel, 1 K helyett ...	—50
Szilágyi Sándor: Rajzok a forradalmi időkből, 2 kötet 8 K helyett ...	2.—
Thun: A nihilisták, az orosz forradalmi mozgalmak története, 3 K 60 f helyett ...	1.—
Vukovics Sebő: Emlékiratai, 10 K helyett	3.—

Történelmi életrajzok.

Ferenczi: Báró Eötvös József, 6 K 40 f helyett ...	3.—
Fraknoi: Werbőczy István, 9 K 60 f helyett	4.—
Kretschmayr: Grilli Lajos, 4 K helyett ...	1.60
Morvay: Galántai gróf Fekete János, 6 K 40 f helyett ...	3.—
Pór: Keszei Miklós, 3 K 20 f helyett ...	1.—
Szabó: Ghymes Forgách Ferenc, 6 K 40 f helyett ...	2.—
Széchy: Gróf Zrínyi Miklós a költő, III. kötet, 9 K 60 f helyett ...	3.—
— IV. kötet, 6 K 40 f helyett ...	2.—
— V. kötet, 6 K 40 f helyett ...	2.—

III.

Irodalomtörténet. Költészet. Szónoklat. Nyelvtudomány. Neveléstan.

Beőthy: A magyar irodalom kistükre, vázonskötésben, 4 K helyett ...	2.—
Cicero Összes Levelei: fordította s magyarázó jegyzetekkel ellátta Fábrián Gábor, 7 kötet, 28 K helyett ...	10.—
Endrődi Sándor: Századunk magyar irodalma képekben. Kötve 6 K helyett ...	3.—

Ferenczi: A könyvtástan alapvonalai, kötve, 4 K helyett ...	Korona 2.—
Findura: Fáy András élete és művei. 2 K helyett ...	1.—
Greguss: Népek lantja. Külföldi népdalok, 2 K 60 f helyett ...	1.—
Halász Ferenc: Állami népoktatás, 4 K helyett	1.—
Gymnáziumaink új szervezete, ismertetése és magyarázata. 80 f helyett ...	—40
Hock: Mátyástemplomi szentbeszédék, 1898. 2 K helyett ...	1.—
Hock: Böjti szentbeszédék, 1899. 2 K helyett	1.—
Hock: Összegyűjtött szentbeszédék, 1894-1899. 8 K helyett ...	2.—
Horatius Flaccus Satiráinak két könyve. Fordította: Barna Ignác dr. 2 K 40 f helyett	1.—
Horváth Cyrill: A régi magyar irodalom története, I. kötet. Számos szöveggel és műmelléklettel 12 K helyett ...	4.—
Isoz: Eranzöische Conversations-Grammatik, 2 K 80 f helyett ...	1.—
Kont: Histoire de la Littérature Hongroise, 20 műmelléklettel és 95 képpel a szövegben. Füzve 10 K helyett ...	5.—
— Ugyanaz díszkötésben 15 K helyett ...	7.50
Ludwig-Szemenyei: Magyar diákelet és dal-egyesületek. (Évkönyv a diákegyesületek történetéről és szövetségéről), 2 K helyett ...	—50
Magyar-Orosz népdalok. Fordította: Fincicky. 2 K helyett ...	—60
Magyar Tájszótár. Szerkesztette: Szinnyei József. 2 kötet, 36 K helyett ...	15.—
Népköltészeti gyűjtemény. Magyar. IV. kötet. Sebestyén: Regös énekek.	
V. „ Sebestyén: A regösök.	
VI. „ Vikár: Somogy megye népköltése.	
VII. „ Mailand: Székelyföldi gyűjtés. Kötetenként 6 K helyett ...	3.—
Palágyi: Madách Imre élete és költészete, 7 K helyett ...	3.—
Somogyi: Öt nyelvű szótár. A magyar, német, angol, francia és olasz nyelv szótára. Két kötet. Félbörbe kötve, 30 K helyett ...	12.—
Stern: Német nyelvtan, kötve. — 1 K 60 f helyett ...	—60
Strausz: Bolgár nyelvtan, 2 K 80 f helyett	1.—
Szabó: Zsebbe való orosz nyelvtan, 4 K helyett ...	2.—
Szarvas Gábor és Simonyi Zsigmond: Magyar Nyelvtörténelmi Szótár. A legrégebb nyelvemlékektől a nyelvújításig. 3 kötet. Füzve, 62 K helyett ...	20.—
Szigeti: Kerüljük a germanizmust, 60 f helyett ...	—30
Thaly Kálmán: Rákóczy emlékek Törökországban. 6 K helyett ...	3.—
Toldi: A magyar politikai szónoklat kézikönyve. A legrégebb időktől a jelenkorig. 2 kötet, 10 K helyett ...	5.—
Vende: A Magyar Irodalomtörténet Képekben. Szemléltető képek a magyar irodalomtörténet tanításához. 2 kötet, 121 folio lapon. 12 K helyett ...	6.—
Volf-Waldapfel: Emlékkönyv Kármán Mór huszonöt éves tanári munkásságának ünnepeére, 5 K helyett ...	2.—

IV.

Jogtudomány. Politika. Törvények.

Apáthy: Anyagi és alaki esődjog, 2 kötet, 10 K helyett ...	2.—
Apáthy: Anyagi és alaki váltójog, 2 kötet, 10 K helyett ...	2.—
Apáthy: Kereskedelmi jog, 12 K helyett ...	2.—
Balás: A tanácsjegyző leendői a kir. törvény- székek és ítéletbírák ülésében, kötve. 4 K helyett ...	2.—
Beőthy: Nemzetl. Tanulmány a társadalmi tudományok köréből. 4 K 80 f helyett ...	1.—

Megrendelhetők és kaphatók:

Iff. Klein-Mór, valamint Kerpel Izsó könyvkereskedésében Aradon.

Bekics: A dualizmus története, közjogi értelme és nemzeti törekvésünk. 4 K 80 f helyett 2—

Bekics: A magyar nemzet függetlensége. 2 K helyett —80

Csillag: A régi magyar alkotmány és az 1848-iki és 1867-iki évek közjogi alkotásai 2 K 40 f helyett —80

Deák: A nemzetgazdaság története Magyarországon, 2 K 40 f helyett —60

Eötvös: A földadó és a kataszter, 3 K helyett 1—

Gaál: A nemzetgazdaságtan rendszere, két kötet, 16 K helyett 8—

Gaál: Sommás eljárás. (1883: XVIII. tcikk.) A reá vonatkozó bírói joggyakorlatokkal kiegészítve. Kötve, 3 K 60 f helyett 1-60

Grecksák: Curiai határozatok, kereskedelmi váltó- és csődügyekben. I. kötet. 1896/1898. években, 6 K helyett 1—

II. kötet. 1899. évben, 6 K helyett 1—

III. kötet. 1900. évben, 6 K helyett 1—

IV. kötet. 1901. évben, 6 K helyett 1—

V. kötet. 1902. évben, 6 K helyett 1—

Halács-Szigeti: Az állami pénztárak szervezete. Állami pénz- és értékek kezelése, 6 K helyett 2—

Herczegh: Telekkönyvi rendtartás Magyarországon és Erdélyben. Legújabb 5. kiadás 8 K helyett 4—

Herczegh: Telekkönyvi döntvények és végrehajtások 1861—1901-ig, 6 K helyett 2—

Herczegh: Magyar dologbeli és kötelmi jog, 6 K helyett 2—

Herczegh: Magyar családi és öröklési jog, 7 K helyett 2—

Ihering: A jogtudomány a mindennapi életben, 1 K 20 f helyett —60

Jogi ismétlőkönyvek:

1. kötet: *Institutiók*, 1 K 60 f helyett —80

2. „ *Pandekták*, 1 K 60 f helyett —80

3. „ *Egyetemes európai jogtörténet*, 1 K 60 f helyett —80

5. „ *Magyar alkotmány és jogtörténel*, 1 K 60 f helyett —80

7. „ *Nemzetgazdaságtan*, 1 K 60 f helyett —80

8. „ *Magyar Közjog*, 1 K 60 f helyett —80

10. „ *Jog- és állambölcsészet*, 1 K 60 f helyett —80

13. „ *Politika*, 1 K 60 f helyett —80

14. „ *Pénzügytan*, 1 K 60 f helyett —80

15. „ *A magyar kereskedelmi jog*, 2 K helyett 1—

16-17. „ *Közigazgatási jog*, 3 K 60 f helyett 1-60

18. „ *Magyar pénzügyi jog*, 1 K 60 f helyett —80

19. „ *A magyar váltójog*, 1 K 60 f helyett —80

20. „ *Statisztika*, 1 K 60 f helyett —80

21-22. „ *Magyar magánjog*, 3 K 20 f helyett 1-60

23. „ *Államszámvitel*, 1 K 60 f helyett —80

24. „ *A bűnvádi perrendtartás*, 1 K 60 f helyett —80

Knorr: Házassági perek és eljárás a házassági perekben, kötve, 2 K helyett 1—

Láng Lajos: Magyarországi gazdasági statisztikája, 10 K helyett 1-50

Möhler: Pandekták sommás átnézete, 2 K 80 f helyett 1—

Németh: A gyámság és gondnokság, 6 K helyett 2—

Neumann: Kereskedelmi törvény magyarázata, 2 kötet, 24 K helyett 6—

Pap: Kvóta. Vámszövetség. Bank, 2 K helyett 1—

Peregriny: Magyar- és Erdélyországi telekkönyvi törvények és rendeletek, kiegészítve a legfőbb ítélőszéki döntvényekkel (1850. 1888. évekből). 3 kötet, kötve, 16 K 40 f helyett 4—

Ragályi: Örökösödési eljárásról szóló törvény magyarázata, 12 K helyett 3—

Schreyer: Polgári törvénykezési rendtartás, 2 kötet kötve, 13 K helyett 3—

Schulhof: Magyar büntetőtörvények kézikönyve, 2 kötet kötve, 12 K helyett 3—

Széchényi: Ünismeret, (Döbblingi kézirataiból) 5 K helyett 1-60

Tóth: A magyar házassági jog rendszeres kézikönyve, 3 K 60 f helyett 1-60

Országgyűlési törvénycikkek:

Egyenlő alakú zsebkiadásban. Füzve.

1870. évi trvccikkek. 2 K helyett —60

1871. „ 4 K helyett 1—

1872. „ 2 K helyett —60

1873. „ 2 K 40 f helyett —80

1876. „ 4 K helyett 1—

1877. „ 2 K helyett —60

1878. „ 4 K helyett 1—

1879. évi trvccikkek. 4 K helyett 1—

1880. „ 2 K 80 f helyett —80

1881. „ 8 K helyett 2—

1882. „ 4 K helyett 1—

1883. „ 4 K 80 f helyett 1—

1884. „ 4 K helyett 1—

1885. „ 2 K 80 f helyett —80

1886. „ 4 K helyett 1—

1887. „ 2 K 80 f helyett —80

1888. „ 4 K 80 f helyett 1—

1889. „ 4 K helyett 1—

1890. „ 6 K helyett 1—

1891. „ 2 K 80 f helyett —80

1892. „ 6 K helyett 1—

1893. „ 6 K helyett 1—

1894. „ 6 K helyett 1—

1895. „ 3 K 60 f helyett —80

1896. „ 7 K helyett 1—

1897. „ 3 K helyett —60

1898. „ 4 K 80 f helyett 1—

1899. „ 7 K 20 f helyett 2—

1900. „ 4 K 60 f helyett 1—

1901. „ 3 K 60 f helyett 1—

1902. „ 2 K 30 f helyett 60—

Vámbéry: Kézikönyv esküdtek számára, kötve, 2 K helyett 1—

Vécsey: Római családi jog, 6 K helyett 2—

Zabulnik: A közigazgatási bíróságról szóló törvény (1896. évi XXVI. tcikk). A végrehajtási rendeletekkel bővített kiadás 6 K helyett 2—

Zlinszky: A jogorvoslatok rendszere, tekintettel a jogfejlesztésre és a különböző törvényhozásokra 6 K helyett 2—

Zlinszky: Kiseb polgári peres ügyek, 6 K helyett 2—

Zlinszky: A magyar örökösödési jog, 7 K helyett 3—

V.

Természettudomány. Orvostudomány. Gyógyszertan. Népszerű orvostan.

Árkövy: Fogak gondozása, 2 K helyett 1—

Balogh: Orvosi műszótár, 6 K helyett 3—

Braidwood-Eröss: Anyák tanácsadója, gyermekeik ápolásánál, kötve 2 K helyett 1—

Csurgay: Gyógyszerészeti tankönyv gyakoronokok számára, 10 K helyett 3—

Chudovszky: Csontlőrések és ficamodások kézikönyve, 7 K helyett 3—

Flammariön: Újabb csillagászati olvasmányok, 52 szöveggel, 6 K helyett 2—

Hanusz: Égen és földön, 46 szöveggel 5 K helyett 2—

Hanusz: A fák birodalmából, számos, részben színnyomatú szöveggel, 4 K 20 f helyett 1-80

Hanusz: Fűben, fűben, 80 szöveggel, 2 K 50 f helyett 1—

Hanusz: A növények világából, számos, részben színnyomatú szöveggel, 3 K helyett 1-50

Képes természetrajz, az ifjuság számára. 48 tábla színes rajzzal és 426 szöveggel, diszkót. 8 K helyett 4—

Kneipp: Vízkúrám, 3 K 60 f helyett 1—

Kneipp: Hogyan éljünk, 2 K helyett 1—

Kneipp: Gyermekek ápolása, 2 K helyett 1—

Kneipp: Összegyűjtött előadásai, 3 K 20 f helyett 1—

Martin: Képes természetrajz, 32 táblán 262 színes ábrával s fametszetekkel. Kötve, 5 K helyett 1—

Pranti: Növénytan, 336 ábrával, 6 K helyett 2—

Schröber: Szoba-gymnastika, 2 K helyett 1—

Stewart-Balfour: A természet elemei, 150 fametszeti ábrával és egy színes táblával, 6 K helyett 2—

Thanhoffer: A mikroszkop és alkalmazása, 7 K 20 f helyett 3—

VI.

Művészet. Bölcsész.

Babics: Tapasztalati lélektan, 1 K helyett —50

Benczur: A művészi ipar és dekoratív művészetek stílusa. Képzőművészek, tanárok, műiparosok részére. Több száz rajzzal és díszítésekkel a szövegben. 10 K helyett 5—

Castelar: A művészet, vallás és a természet Olaszországban, 3 K helyett 1-50

Castelar: A művészet, vallás és természet Olaszországban, új sorozat, 4 K helyett 1-50

Domanovszky: A bölcsészeti története, I. Ókor 5 K 60 f helyett 2—

Jankó Elemér: Utolsó rajzai, 2 K 40 f helyett —60

Lotze: Logika és filozófia enciklopédiája, 2 K 40 f helyett 1—

Nyári: A censtochovai Pálos kolostor és magyar műemlékei. Magyar és francia szöveg, 29 képmelléklettel és 4 szöveggel, 10 K helyett 2—

Palágyi: Az ismeretlen alapvetése, 6 K helyett 2—

Simon: Az egységes érzetfilozófia rendszere, 8 K helyett 3—

Szana: Izsó Miklós élete és munkái, 7 műlappal és számos szöveggel közt. rajzzal 12 K helyett 4—

Szana: Jankó János élete és munkái, 1 műlappal és több szöveggel közt. rajzzal, 12 K helyett 3—

Szana: Markó Károly és a tájfestészet, 6 műlappal és több szöveggel közt. rajzzal 12 K helyett 4—

Vajdady: A zene-elmélet elemei, Szöveggelkönyv hangjegyzettel, 2 K 40 f helyett 1—

VII.

Földrajz. Utazások.

Hunfalvy: Egyszerű földrajz, III. (Északi-és Közép-Európa) 8 K helyett 1-60

Pasteiner: Római világ. Emlékkönyv a magyar tanárok olaszországi tanulmányújáról. 121 képpel, 5 K helyett 2—

Pekár Gyula: Délén és Éjszakon. Díszes képekkel 2 kötet, 16 K helyett 8—

Slatin: Tüzzel-vassal a Szudánban, küzdelmeim a dervisekkel, fogságom és szökésem. 1879—1895. Egy heliogravure-arc képpel, 19 képmelléklettel és 2 térképpel, 2 kötet, 12 K helyett 4—

Szalay J.: A rubinok hazájából (Ceylon). Tizenhat fénynyomatú melléklettel, 3 K 60 f helyett 1-60

Thallóczy: Oroszország és hazánk. A szöveg közé nyomott 4 képpel 5 K helyett 1—

VIII.

Mezőgazdaság.

Brümmner: A takarmányozás gyakorlata, 4 K helyett 2—

Eisenmayer: Törvényszéki állatorvostan, 2 K 80 f helyett 1—

Gothard: Városi hulladékok értékesítése, 3 K helyett 1—

Kenessey: A buzavetőmag kezeléséről, 1 K helyett —50

Kenessey: Trágyakezelés, 1 K helyett —50

Kiss-Verner: Az aprójszágok tenyésztése, 32 eredeti képpel 2 K 40 f helyett 1—

Lázár: Aratás és betakarítás segédeszközei, 3 K 60 f helyett 1-60

Lecouteux: A csalamádé és egyéb zöldtakarmányok, 4 K helyett 1-60

Raiffeisen: Hitelszövetkezetek, 2 K helyett 1—

Roboz: Szénkéreg alkalmazása, 3 K helyett 1—

Rodiczky: Ipari és kereskedelmi növények, 2 kötet, 4 K 80 f helyett 2—

Rodiczky: Takarmánytermesztés kézikönyve, 3 K helyett 1-50

Rovara: Répatermelés, 5 K 20 f helyett 2—

Schmidt: Jóságaink rendezése, 2 K 60 f helyett 1—

Sporzon: Gazdasági számvitel, 4 K helyett 1-60

Sporzon: Mezőgazdasági üzemt. 5 K 60 f helyett 2—

Szalay J.: A burgonya termelése, 3 K helyett 1-50

Szilassy: Fű-féle takarmánynövények és termesztésük, 4 K helyett 2—

Szücs: Mezőgazdasági becsléstan, 4 K 80 f helyett 2—

Wolff: Okszerű takarmányozás, 4 K helyett 2—

IX.

Vegyesek.

Ac nádor: Magyar-német és német-magyar műszaki szótár, 2 kötet. Kötve, 20 K helyett 10—

Berényi: Kereskedelmi könyvvitel kézikönyve, 2 kötet, kötve, 4 K 80 f helyett 2—

Fodor Sándor: Jogi Tanácsadó, 8 K helyett 2—

Frecskay: A kádárság, 60 ábrával, 3 K helyett 1—

Halász S.: A cheque-rendszer és fejlődése Magyarországon, 5 K helyett 2—

Hock: Vigasztalások könyve. Második kiadás. Vásznonba kötve, 6 K helyett 3—

Hock: Vigasztalások könyve. Harmadik képes kiadás. Vásznonba kötve. 8 K helyett 4—

Horn: Bankszabadság, 6 K helyett 1—

Kempelen: Nemesség. 5 K helyett 2-50

Magyar Minerva: A magyarországi múzeumok és könyvtárak címekönyve. II. folyam. 1901/902. 8 K helyett 2—

Női szépség fenntartásának, ápolásának és növelésének litkai, kötve, 3 K 60 f helyett 1-80

Szécsényi: Művészet, kötve 4 K helyett 2—

Székely: Hölgyek kertészeti kézikönyve, számos képpel. Kötve, 4 K helyett 2—

Weninger: Politikai számtan, 8 K helyett 1—

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dugycékészítési bcr- és csemegefajú 2690

fás-oltványokat

bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi

ó és peccsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél 525

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

242 TELEFON 242

Villanycsengő

Javitásokat

villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl 2843

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

BURZA TESTVÉREK

vas-, szerszám-, mezőgazdasági gép- és fűszerkereskedés

az „Arany kapához“

2161

Aradon, Boros Béni-tér 1. szám.

Városi és megyei telefon szám 604.

Ajánljuk dusan felszerelt raktárkészletünket

rudvas, lemezek, öntvények, öntöttvas kályhák, takaréktűzhelyek, szekér- és hintótengelyek, láncok, sodrony és sodronyszegkek, asztalos-, lakatos-, kovács-, bognár- és kádárszerszámok, épület- és butorvasalások, tengeri morzsolók, szecskavágók, répavágók, zománcozott öntöttvas- és lemezedények, mindennemű konyhaberendezési és háztartási cikkek, korcsolyák, fegyverek, revolverek, löszerek, tuskés sodrony és sodronyfonatokban.

Diszes karácsonyaállványok.

Eladandó.

— Aradon, a Dezső-utcában —

egy 217 □ ölnyi 3008

házhely eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Hruzek Béla tulajdonos Ujaradon Fő-utca 11. és szivességből dr. Parecz Béla ügyvéd ur Aradon, Batthyányi-utca 27. sz.

Feltűnő ujdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat. 346

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY

Üzlet:

Andrássy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

Fémáru gyár és játék áruk nagy raktára.

Nagy választék mindennemű

gázreohokban és legújabb szerkezetű szobafűtő gázkályhákban, úgymint karácsonyi és ujévi ajándékokban.

Legújabb mechanikai gyermekjátékok,

Grammofonok, fonográfok és lemezek, diszműtárgyak dus választékban raktáron és rendelésre is készítettnek.

2908

Laterna magica, kinematograf, társasjátékok, gőzgépek és mindennemű gyermek és háztartási konyhaedények nagy raktára.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és butorasztalos

műhelyemet

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálószobákat, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 2905

Tisztelettel

Mádai Gyula,

épület és butorasztalos.

39555/1907.

Hirdetmény.

Az 1906. évi II. t. c. 5. §. valamint a 2018/1907. évi pénzügyminiszeri rendeletben biztosított azon kedvezmény, hogy az adózó polgárok az 1906. évi I. negyed végéig, a törvényen kívüli állapot alatt, felszaporodott adóhátralékaik második felét 1907. évi december hó 31-ig befizethetik, f. év végével lejár.

Figyelmeztetjük tehát azon adózókat kiknek ilyen természetű hátralékuk van, hogy azt a f. év december hó 31. előtt lefizetni el ne mulasszák, mert ellen esetben a törvény által biztosított kedvezményektől elesnek s magukat az adóbehajtással járó kellemetlenségeknek teszik ki.

Arad, 1907. december hó 21-én.

A városi tanács.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

Kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódnád kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkoznál.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a

Kiadóhivatalban:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

AKI

eladni kíván

AKI

bérbeadni kíván

AKI

mindenesteket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

AKI

velemely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

ARADI KÖZLÖNY

Kis hirdetési

rovatot használja.

Eladó ház

Uj-Szt.-Annán, a legforgalmasabb helyen a főuton, üzlet és kávéháznak alkalmas., újonnan épült ház, kedvező feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3049

Méz !!

5 kgr. csemege mézet posta bődönökben utánvétellel bérmentve szállít 7 koronáért Szatmári Szabó István méhésze, Pankota. 2957

Rongált dobozu levélpapírokat

minden elfogadható árban kiárúsít **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedése Arad. 361

Kerések

egy fiatal jómagaviseletű segédet, ki románul is beszél. Ajánlatok igényekkel együtt Weisz Mórhoz Székudvarra küldendők. 3056

Jó karban lévő

kisebb pénzeszekrény megvételre kerestetik.

Eladó bor

idei termésű 1-ső kb. 47—48 hektó eladó. Bővebbet Buzsák 20. sz. alatt közvetlen a csanádi vasúti átjárónál a tulajdonosnál. 3065

Pony kocsi

veszek könnyű pony kocsit lehet paraszt kocsi alaku is, ugyanott eladó egy méhes teljes felszereléssel országos méretű kaptárokkal. Cím a kiadóhivatalban. 3064

|| Betegtolókocsi

használt, jókarban lévő jutányos áron eladó. Megtekinthető, Rákóczy-utca 5. sz. 3057

Figyelmességeért

kézcsók, de vadjá alaptalan. Igéretet soha nem szegtem meg! Discretiómra számíthat mindenben és feltétlenül, de viszont várom bizalmát. 3058

Tegnap

beküldött válaszom csak a postán késhetett. Nincs oka arra, hogy köszönésemet nem fogadja. 3066

Arad legforgalmasabb helyén

levő 11 év óta fennálló hírneves mosóda nagy vasalógépekkel felszerelve, amelyben állandóan 7—8 munkás dolgozik, betegség miatt elsőjére olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3005

Használt de jó karban levő

íróasztalok megvételre kerestetnek. Cím a kiadóhivatalban.

Paál Jenny

olcsó és izléses nyakkendő készítő. Közép-utca 5.

Eladó ház!

Kossuth-utca 46. számú emeletes, még 10 évig adómentes új ház, kerttel, kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet Mátéffy Béla tulajdonosnál, Pénzügyi-palota, kincstári ügyészség. 2992

Új könyvek

50—90%-os alkalmi árleszállítással, mely 1908. február 1-ig marad érvényben. Kizárólag jó művek. Árjegyzék ingyen. **Kerpel Izó** könyvkereskedése Arad. 1921

Magyar, német

felolvasónőnek ajánkozik intelligens hölgy. Cím. özv. Pollákné, Thököly Imre-utca 5.

3031

Magyar királyi államvasutak áll. főnökség.

11694—1907 szám

Arverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó: bor, likör, pálinka, rum, ásványvíz, ingóság, vascső, lószőr, képek, olajok, takaró ponyva stb. nyilvános elárverezése Arad állomásunkon lévő feladási raktárban 1907. évi december hó 30-án délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. c. közönség ezennel meghívatik.

Az állomásfőnök h.:

Bakos.

Névjegyek

a legújabb divat szerint megrendelhetők az

Aradi nyomda

Részvénytársaságnál.

Olcsó háztelkek egészben és részbeni eladásra

Aradon, közvetlen az államvasuti fűtőházak mellett, Zimándi utca két szám alatt **eladó**. 4 házhely üres telek a Zsidótemető utcában 3 telek 5—5½ korooa □ öle 400 □-ül nagyságban, tervekalólirotnál megtekinthetők:

Soltz Gyula

Kis Ernő utca 10. vagy Zsidótemető-utca 5. sz. alatt. 3056

Vevők és bérbevevők semmiféle jufalékot **nem tartoznak fizetni.**

Colophon István

ügynöksége

Arad, Kölcsey-utca 3.,

vagy a városi kávéház.

Eszközül szállodák, vendéglők, földek, szállók, házak bér- és eladását, valamint borok és szeszes italok eladását. — Ugyszinte

amortisatiós kölcsönök

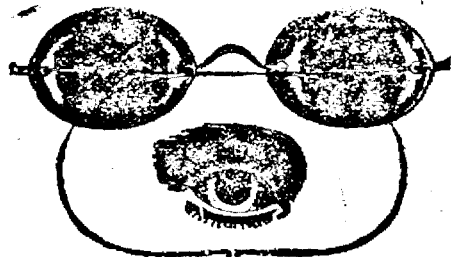
a legolcsóbb kamat mellett kieszközölését előleg nélkül, ehhez csak a birtokiv és telekkönyvi kivonat kell. — Több emeletes magán- és bérház 8—10%-ot jövedelmező, olcsón és kedvező feltételek mellett eladók. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás 2678

Elsőrendű látszerész üzlet:

DICK SAMU

órák és látászerezők

Arad, Andrásy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktáron tart mindennemű színházi látcsöveket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek orrcsüptetők és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tekenőbeka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktar sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.